

ELŐFIZETÉS ÁRA:
 Egész évre 6 ft.
 Félévre 3 ft.
 Negyedévre 1 ft 50 kr.
 Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.
 Észirakot nem adnak vissza.
 Egyes szám ár. 15 kr.
 A nyilatkozat minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYÉNEK HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HÍRDETÉS DÍJA
 hivatalos hirdetéseknek:
 Minden szó után 1 kr.
 Azonfelül bélyeg 30 kr.
 Petőnél nagyobb, avagy díszbetűkkel vagy körzettel ellátott hirdetésekért terméérték szerint minden négyzetcentim. után 3 kr. számíttatik.
 Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetések és pénteküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Hálaadás ünnepnapjai.

(*) A honszerelme szent lángja égett oltárainkon — a hálaadás ünnepnapjait éltek.

Május 9-én az iskolák, másnap a templomok ünnepeltek széles ez országban. Magyarország hálája, a magyar nemzet áhitata szállott ég felé. Imát rebegett a multért, imába foglalta a jövőt. Egy ezredévi szenvedés kért a nemzetek urától életet, meglegedést, örömet, boldogságot, — egy hős nemzet kért, annyi vér- és könyvivar után, méltóságos békességet a jövő ezredév számára, szívében magabaszállással, ajakán hálaadással.

Az országos ünneplésből, iskolák, templomok nemes, áhitatos felbuzdulásából kivette a maga szép osztályrészét vármegyénk hazafias népsége is.

Halomszámra érkeztek hozzánk jelentések a vármegyének minden pontjáról, Csertészről — Kesznyétenig, Or.-Ruszkától — Simonkáiig, a százak, ezerek és százazrek ünnepies hálaadásáról; arról a szent lelkesedésről: hogyan ünnepelték tanulóifjúság és lakosság Magyarország ezeréves fennállásának örömet, élükön az egyházi és világi hatóságokkal, tanárokkal és tanítókkal, gunyhó és palota, párt és felekezet, kor és nemzetiség különbözősége nélkül, a szív, lélek és akarat egyezőségével, mindenütt emelkedett hazafias hangulattal.

Ami nálunk két napon át (máj. 9- és 10-én, itt-ott még 11- és 12-én is) történt, avval bátran kiállhatunk az ország színe elé. Fényesebben, nagyobb ünnepi pompával talán ünnepelhetek a Duna-, Tisza-, Dráva-, Száva- és Adria-mosta országrészek más 90 vármegyéjében; de a hazafiai kebel fentebb dobbanásával, a honfiai lelkesedés magasabb hőfokával, a szívek s lelkek különbözőszhangjával, mint Zemplén-vármegyében, bizony-bizony mondom, hogy *aligha* ünnepelt a lakosság.

Tisztelettel, hódolattal hajlunk meg szeretett vármegyénk népségének, a 300,000 hú magyarnak, kitűnő hazafisága előtt!
 Ime a tudósítások.

S. A.-Ujhelyben.

Sátoralja-Ujhelyben, a nemes vármegye szívében, most is, mint az alkalmakhoz mérten mindig, ünnepies, sőt a legünnepiesebb érzelmek nyilatkoztak meg, és pedig a legpompásabb módon. Vármegyénk székes városában a nemzeti közörm helyi megünneplésének határnapja ugyan csak máj. 10-ikére volt kitűzve; hanem azért már napokkal előbb a piros-fehér-zöldnek eddig soha nem látott pompájába öltözött, legelőször, már május 2-ikára, a vármegye ősi székháza, az ünneplés napjára viradva pedig nem volt középület és magánház S. A. Ujhely egész területén, ahol ott nem lengett volna a nemzeti zászló; némelyiken ötösével, négyesével, sok-sok házon hármával s még a viskókön is legalább egyesével. Nem tulozunk, ha azt mondjuk, hogy Ujhelyben (nem számítva az erkélyek, épület-parkányzatok díszítéséül szolgáló apró zászlókat) ki volt tüze legkevesebb 1000—1200 zászló. Míg a néző meg nem szokta a levegőben fodrozott piros-fehér-zöldet, káprázott, töle a szeme; hát még a 100, meg 100 nemzeti cimér, mely borostyán koszorukba foglalva, zászlócskakkal körülüldözve ott ragyogott a házak homlokzatán... Meg sem próbáljuk, hogy amint máj. 9- és 10-én mutatott: S. A.-Ujhely zászló- és cimérpompájainak részletes ösmertetésébe bocsát-

kozzunk; csak annyit jegyzünk meg, hogy ez a nemes város, az ő milléniomi diszöltözésében, hódítóan szép volt. Heted-hét vármegyében nem volt méltó párjára! Ha az ország isten kalapja: S. A.-Ujhely bokréta volt rajta...

... Május 10-én, a hajnali órákban, 101 mozsár-durránás jelentette, hogy felviradt a dicsőnap reggele. Akiket föl nem ébresztett volna az a 101 mozsár-szó: fölébresztette a templom-tornyok harangzugása, mely órahosszat hívott minden élőt az isten házába, szent hálaadásra.

A róm. kat. templomba d. e. 8-kor volt a beharangszo. Már egy órával a harmadik harangzás előtt ember embert követett a templomajtó küszöbén. Kevéssel beharangozás előtt érkeztek a vasuti gyárimunkások hosszú-hosszu menetben, sorakozva egy hatalmas nemzetiszínű zászló alá, melyet egy vastagabb és abból kiágazó három vékonyabb nyélen tartva vittek legelő. (A nemzeti zászlónak ez a hazafias, derék zászlóalja sokáig éljen s mindig szép példával járjon elűl!) A vármegye tisztikara, élén a főispánnal, alispánnal, kik diszmagyarba voltak öltözve, teljes számban, a kir. törvényszék bírái, kiket *Sejfrid* elnök diszmagyarban vezetett, a kir. ügyészség és az összes kir. állami hivatalok, a város érdemes képviselőtestülete és elöljárósága, az iskolák tanár- és tanító-testületei és, akit elöl kellett volna említenünk, a kir. honvédség tisztikara *Szánky* Nándor ny. tábornokkal, *Czibur* és *Vaisz* őrnagyokkal s a kir. csendőrség tisztikara szintén teljes számban ott ültek az első padsorokban. Egyébként pedig a templomnak minden zerge-zuga ugye tele volt, hogy mozdulni is alig lehetett. A hálaadó ünnepi istentiszteletet it. *Lengyel* Pál rk. plebános és segédlelkészei végezték az oltár körül, fent a kóruson *Krafcsik* F. művészi orgona kísérete mellett a főgimnázium ifjúsági énekkara, melyet *Perényi* József piarista-tanár dirigált. Az istentisztelet szentségkítélet és Te-Deummal kezdődött, s „Veni Sancte“-val, mely az új ezredév számára szólott, végződött. Kívül, a templom homlokzatával szemben, a kir. honvédségnek egy diszszázada állott pompás zászlaja és *Pálmay* J. százados vezénylete alatt, háromszor szolgálatván remekül halatszott diszlovásokat. Ugyanott álltak a városi és a vasuti gyári tüzoltóság diszszázadai is *Juhász* Jenő főparancsnok vezetésével. Jól elmúlt 9 óra, mikor az istentisztelet végeztével és a *Hazánk rendületlenül* éneklése közben a hatóságok, testületek kivonultak a templomból, melynek környékén olyan embertorlódás volt, hogy csak nagy ügygyel-bajjal lehetett miatta előrehaladni. A vármegyeháza előtt a kir. honvédség, a város háza előtt a tüzoltóság diszmenetben vonult el. Föl-említjük még a történeti hűség kedvéért, hogy a rk. templom szentélyében az oldalfalakon fent jobbról és balról az ország nagy cimere ékeskedett, jobbról is balról is nemzeti zászlócskák voltak melléje tüzdelve. Így a róm. kat. templomban.

A ref. templomban, melynek nemzetizászlókkal, cimerekkel, girlandokkal történt igen izléses földszítéséről és diadalkapuzerü főbejárataról már lapunk mult számában irtunk, az ev. ref. és az ág. ev. protestáns felekezetek erre az alkalomra egyesülve tartottak hálaadó istentiszteletet. Az igen tágas templom csak a kisebb részét volt képes befogadni az oda tódult közönségnek. A szószékkel szemben lévő padsorokat a küldöttségek foglalták el. Ott láttuk legelő megyszínbárony s gyönyörű diszmagyar ruhájában, melyen a kamarási aranykulcs ékeskedett, *Dókus* Ernőt, kerületünk szeretett országos képviselőjét is. — Amint a kitűnő iskolázott templomi énekkar *Vágó* Gyula igazgatása mellett a

»Nagy isten! ég és föld ura
 Nyíljék ki ma szent helyed sátra,
 Hogy nemzetünk nagy ünnepén
 Mennyei fény szálljon hazánkra!»

kezdetű alkalmi éneket is előadta, *Fejes* István ref. esperes-lelkész »Ujhely aranszajú költőpapja« a szószókra lépett és elmondotta azt a magasztos imát, mely ünnepi érzelmekkel töltötte teli szíveinket és amely imát a »Zemplén« t. olvasóinak lelki épületére im egész terjedelemben ide igtatunk:

Isten, örökkévaló Felség! hálás szíved

borulunk le előtted ez örömmünnepen és a te nevednek dicsőségét zengjük e hazáért, melyet ezer év előtt atyáinknak adtál és számunkra is mind e máj napig, virulásban, dicsőségben megtartottál. Hála neked, mindenható isten, mert a te hatalmad ereje tett csodadolgot a mi nemzetünkkel és a századok viharain át a te jobb kezéd vezérelte népünket diadalról-diadalra. Megelevenednek szemek előtt e napon az elmult nagy idők történetei, amelyeknek gyászában és fényében ott tündöklök neved. Az ezernyi vészben te voltál csillagunk. A mélységek sötétben te voltál tűzszlopunk. Paizst emélt mellünk véres harcainkban és a küzdelmek tüzeben megedzted bennünk, mint az aranyat, a honszeretet erejéit, hogy azok, mint a te anygaid, megoltalmazzanak minket az időknek arjában.

Megelevenednek szemek előtt e napon Árpád dicső vezérünknek és honalapító hadának alakjai, akik kiomló vérükkel szentelték föl ezt a földet a magyarok hazájává és téged áldunk, ó isten, mert te tevé csodadolgot a általuk! Téged áldunk, ó isten, első királyunk sz. István dicsőséges tetteiért, ő általa hazánk alkotmányos szabadságáért és a szeretet vallásának örök kincseiért, amelyek együtt vetették meg hazánk szilárd alapjait.

Téged áldunk, ó isten, hogy a Sajó örvénye, Mohács gyászos temetője, Zsibó és Világos szomorú mezője el nem borították örökre nemzetünket. Külső ellenség, belső pártviszályon a te kegyelmed vezette győzelemre őseinket, hogy újra épüljenek romjaikból a haza oltárai és támadjanak tel sirjaikból a fiakban az apáknek dicső erejéi.

Ne hagyj, uram, elfelednünk az emlékezésnek eme nagy ünnepén, elődeink nagy és örök életre méltó tetteit, mert azok a te gondviselésnek és örök jószágodnak tanubizonyságai. Tündökölted azért az ő példákban előttünk a te isteni erőd, hogy lássunk téged sz. László győzelmében, Kálmán király bölcsességében, IV. Béla alkotó és munkás erejében. A Kárpátok bércei és Adria hullámai Nagy Lajosnak nevével ragyogjanak ma előttünk és az igazságos Mátyás király dicsősége öntsön lángoló hűséget a népbe a királyi trón iránt. Szenteltessenek meg ma, nem könyek árjával, de örömtűzek lángjával, a honért és szabadságért elhullott bajnokok sirjai; a vérmesők, a csataterék, a börtönök és golgothák a honfi áldozat dicsőségéről szóljanak mihozánk, hadd lássuk martirjainkat a megnyílt egekben az isten dicsőségének jobbán és áldjuk azokat, akik értünk áldoztak, mert íme, a történetek folyamán nyilvánvalóvá lett, hogy az ő harcaik, a mi békességünk, hogy az ő haláluk, a mi megváltásunk.

Mindenható uristen, az elmult idők nagy történetei által tedd e napot a honfiai hűség és fellángolás szent napjává, hogy támadjanak ma is és mindenkor nagyravivó lelkek a nagyoknak megdicsőült poraiból. Tedd e napot az engesztelés és diadal ünnepévé, amelyen az élők a holtakat feltámasztják és a halottak az élőket buzdítják diadalmas lelkeikkel!

Isten, nemzetünk vezére, atyáinknak atyja! hozzád fohászokodunk ma is ismétlen és a te erős oltalmadba ajánljuk továbbra is édes hazánkat és nemzetünket. Áldd meg, uram, bérceinket, rónáinkat, völgyeinket minden javaiddal, hogy legyen teljes a föld ma és mindörökké a te dicsőségeddel! Áldd meg, uristen, bölcsőnk és sírunk helyét békességgel, hogy a következő idők ne vérrel és könnyel, de a te kegyelmed égi harmatjával öntözzék meg ennek boldog határait! Áldd meg, uristen, oltárainkat, hol szent nevednek áldozunk; a mivelődés hajlékait, hol a te viláosságod tündöklök; áldd meg és oltalmazd az anyagi és szellemi munka drága gyümölcsseit, az emberi jogot és közszabadságot a palotákban és kunyhókban egyiránt, hogy e hazának minden gyermeke meglegedést és boldogságot leljen az édes anya kebelén.

Átok, viszály, pártvillongás, mely annyiszor törtelte darabokra hazánk anyai szívet; osztá-

lyok, felekezetek, különböző nyelvek torzalkodása, mely annyiszor dulta fel a testvéri szeretet oltárait, oszlojnak fel immár az elmúlt idők ködében és ahelyett az egyetértés és az egyakarattal, a te lelked, uristen, ragyogjon előttünk, mint a felkelő nap, új ezredévünk reggelén! Boruljanak fátolba a bus századok viszályai e szent napon, amelyen a király és a nemzet egybetörve ünnepel és e honnak minden gyermeke egy imában kér téled, ó isten, áldást a hazára, áldást a királyra!

Királyok királya, népek nagy istene! áldd meg a te hű magyar népedet királyában és minden javáért! Fenragyogjon sz. Istvánnak koronája I. Ferenc József urunk fején fényben és dicsőségben ma is, mint szabadságunk, alkotmányunk ezeréves záloga! Áldd meg, uristen, a mi jóságos királyunkat minden áldásaidal! Kegyeiem és igazság sugározék alá a trónról a te népedre; hála és áldás szálljon fel tehozad népednek ajkáról a királyi trónra! — Hallgass meg minket, istenünk, a mi nagyasszonyunkért, Erzsébet királyné asszonyért imádkozunk te hozzá! Legyen kedves előtted egy halás nemzet áldó imádsága; áldd meg, oltalmazd meg és vigasztald meg, ó isten, felséges asszonyunkat! — Terjeszd ki örök kegyelmedet az egész királyi házra, üdv, dicsőség szálljon velük a magyar hazára!

Isten, mi atyánk! áldásodba ajánljuk e napon nemzetünknek mai vezéreit és kormányzóit is. Te áldd meg őket az igazgatásban és törvényhozásban bölcsességgel, igazsággal, hogy a te tettet vezéreljen minket ő általuk nyereségrünyereségre. Áldd meg, uristen, mindazokat, akiket a közügyeknek élére állítottál, hűséggel és buzgósággal, hogy a te oltalmad alatt haladjon előre tovább is nemzetünk győzelemrügőzelemre.

Áldd meg, uristen, e helyen közelebb e mi vármegyénket, amely vér és test a mi hazánk testéből és vérből és vérenek hullásával annyiszor tett tanubizonyoságot a haza szeretetül; áldd meg ezt tovább is minden honfiúi erényekkel! áldd meg, uram, városunkat, ennek külső és belső előjáróit, áldd meg ennek minden rendü lakosait, hogy a szeretet és egyetértés lelke teremje meg számunkra a boldogság gyümölcsseit!

Áldd meg, uristen, a te népedet, a békességnek boldog napjaival, hogy a mi ünneplésünk legyen záloga Magyarország földén a te irántunk való változhatatlan jószágodnak és gondviselésednek.

Áldd meg, uristen, e gyülekezetet és közösséget el sz. házadból mindnyájunkat azon erős hittel, hogy te, ki örökkévalóságban lakozol, védelmünk és paizsunk maradsz mind az időknek végeig. Ámen.

A remek szép imát követte a Himnusz az énekhar hatalmas előadásában, minek elhangzása után *Mattérny Imre*, a s.-a.-ujhelyi ág. ev. nemes egyháznak ifju papja (ma már a nagy-váradi egyháznak megválasztott lelkésze) mondotta el igen hatásosan alkalmi szép beszédét, melynek végzetével a templomi kórus a Szózatot zendítette rá. Szívünkben el sem fért már a honszerelm föláradt érzelme, szemünkben könnyek ragyogtak, orcánkról az öröm forró cseppjei peregtek, midőn pár perccel 10 után az istenházából kijövén, indultunk a gör. kat. templomba.

A gör. kat. templomban már ekkor javában tartott a nagymise. *Miklós István* esperes-lelkész, a jeles szónok, éppen a végén járt szent beszédnek, mikor mi, küldöttségek, a templom főbejáratának küszöbét, a hol kívül nagy sokaság tolongott, átléptük. A magas temberű beszédnek legutolsó akkordja volt, mely fulunkbe hangzott és szívünkbe írva maradt, ez: „... közöttetek tehát nemzeti különbözőségről szó, nemzeti különállásról pedig még csak gondolat se legyen! ... (amit a templomban nem tehetünk meg, itten kiáltjuk a kitűnő lelkészhez a hazafias *é! ent!*) A szentbeszéd végzetével tovább folyt az énekes mise, magyar nyelven. Közben a Halleluja hatalmas énekével. A templomból, mely Magyarország címerével, a nemzeti trikólorral és zöld gallyakkal izletesen, a padok könyöklői pedig piros terítővel elegánsan voltak ékesítve, még mielőtt vége lett volna a misének, távoztunk, mert délelőtre még két kötelességünk volt az óramutatóhoz. kövte: részt venni izraelita polgártársaink hálaadó istentiszteletén és ellátogatni a városházára, hol a diszközgyűlés kezdetét pontban 12 órára hirdették.

A *status quo* izr. hitközség előtt, a diadal-kapuvá szépen atformált főbejárat körül, melynek fölírása a nemzetiszínü alapon ez volt: „A hazáért és a Királyért!“ óriási néptömeg gyűlt egybe, úgy, hogy időbe és nagy fáradságba került, míg a sűrű embersorokon át s végigverekedve, inkább vitette, mint menve, a zsinagógában éreztük magunkat. Mindjárt első tekintetre szembetűnt, hogy a piros-fehér-zöldnek szinte pazar díszítéséből hiányzik (!) a nemzeti címer. A magyarázat, hogy zsidótemplomban *képet* alkalmazni tiltja a 10 parancsolat, minket nem nyugtatott meg (Gálszécsen, Varannón, Helmecezen észszerűbben értelmezték a 10 parancsolatot, mert ott a zsinagógák falain

belül is ott ékeskedett a mi nemzeti oltárképünk: Magyarország nagy címere — *Szerk.*) Az al-memor baldakinja alatt álló templomi énekhar, melyet *Eibusz* kántor dirigált, rázendítette a Halleluja-éneket, mégpedig olyan csodás, olyan varázslatos erővel, amely lelkünket magas régiókba, ahol már az égi kerubok énekét véljük hallani, ringatta, — azután az *Isten áldd meg a magyart* eléneklése következett a magasságnak és a magasztosságnak valami isteni színtónusával. Most *Weisz Mór* dr. (a főbbinak jeles készségű és igen rokonszenves papja) lépett a tórák emelvényére s mondott egy olyan hazafias szellemű beszédet és elmondotta olyan hazafias hévvel, hogy ugyszólván a nap hőse lett. Kalapot emelünk az ifjú, modern pap előtt, aki egyformán doktornak mutatta be magát a magyar történelem és a talmud ösmertéből. Sajnáljuk, hogy a jeles beszédet, terünk szűk volta miatt, eszmemenetében nem ösmertethetjük; ehelyett azt jegyezzük föl, hogy a szent és hazafiúi hévvel beszélt szónoknak, mikor az emelvényről lelépett, alispán, főjegyző, országos képviselő és a többiek szívesen gratuláltak szónoki babérjához. — *Eibusz* kántor és a kar hálaadóénekeivel végződött az egy megjegyezni valón kívül minden részletében lélekemelő és dicsőretreméltőan hazafias templomi ünnepe.

Az s.a.ujhelyi orth. izr. hitközség az istentiszteletet d. e. 10 órakor tartotta meg. Az ünnepies ténykedésről s illetékes helyről a következő tudósítást kaptuk: A vármegyei és városi hatóság ama, különben jogos kinyilatkoztatásának méltánylása mellett, hogy fizikai lehetetlenség a helybeli összes, tehát *hét* felekezet templomaiban megjelenni, ez a hitközség lemondott a nagyon is megtisztelő látogatás reményéről és a budapesti orth. központi irodavezetőségétől kapott és a páratlan ünnepi alkalomhoz méltó program szerint igen szép számú, ünnepi ruhában megjelent közönség előtt és csinosan kidíszített templomában tartotta meg a hálaadó istentiszteletet.

A s.-a.ujhelyi „szefard“ izr. hitközség, írja alkalmi tudósítónk, f. hó 10-én d. e. 10 órakor gyönyörűen díszített és fényesen kivilágított zsinagógájában impozáns módon ünnepelte meg hazánk ezredéves fennállását s pedig hálaadó istentisztelettel. Több zsoltár eléneklése után *Teitelbaum M. J.* rabbi hazafias szellemben lendületes alkalmi beszédet mondott, mely feledhetetlen hatással volt az ájtatos hallgatóságra. Ezután fohások következtek szeretett magyar hazánkért, királyunk öfelségeért s felséges családjáért, az alkotmányos kormányért, vármegyénk törvényhatóságáért és városunk hatóságáért. Befejezésül több zsoltár recitálása.

A kir. törvényszéki börtön rabkapólnájában reggel 7-kor a róm. kat. lelkész, d. e. 10 órakor az ev. lelkész tartottak istentiszteletet. *Schweitzer János* kir. fogházfelügyelő gondoskodásából a kápolnát erre az alkalomra zöldággal, nemzeti címerrel s zászlókkal izlésesen felékesítették, a börtönépület nagykapujától pedig egész a kápolna bejáratáig zöld ágakkal alét rögtönöztek. Istentisztelet alatt a lelkészek hazafias beszédekkel intéztek a rabokhoz, kik között nem egynek szeméből a mély meghatottság könnyei peregtek alá. Istentisztelet kezdetén a Himnuszt, végén a Szózatot énekeltek. Megható volt látni, hogy ezekbe a sötét bánatos lelkekbe is milyen mélyen bele tudott világítani az ezredév glóriájának örömsugára.

S.-A.-Ujhely képviselőtestületi diszközgyűlése pár perccel déli 12 óra után kezdődött. Az elnök székben diszmagyarba öltözve *Barthos József* főszolgabíró ült, kit erre az alkalomra a képviselőtestület kért föl, hogy a diszközgyűlés menetét vezesse. Jobbra *Molnár István* főispán, (ugyis mint S.-A. Ujhely város diszpolgára) balra *Matolai, Etele* alispán, *Dókus* Ernő országos képviselő, *Dókus Gyula* vm. főjegyző, *Meczner Gyula*, *Nemes Lajos* kir. tanfelügyelő ülték mindannyian diszmagyarban, továbbá *Fejes István*, *Czibur* kir. honvéd-örnag, *Grosze Győző* csendőr százados és egy további. Az U alakú asztalok körül a képviselő test. tagok teljes számban, a szépen feldíszített nagyterem oldalsó ülésein díszes vendégkoszoru foglalt helyet. *Barthos* főszolgabíró hangulatos alkalmi megnyitóbeszéde után, melyben kiemelte azt a történelmi momentumot, hogy a nemzet erősebb ma, mint volt valaha a honszerelmeben és király iránt való hűségben, *Pataky Miklós* v. jegyző mondotta el szépen kidolgozott s igen tartalmas ünnepi beszédét kellő szónoki hévvel és sűrű tetszésnyilvánítások között. A diszelnök indítványára el is határozották, hogy az elukubrációt a diszközgyűlés jegyzőkönyvében, a főszolgabíró megnyitóbeszédével együtt, megörökítik. Ezután felolvasták az indítványt, hogy S.-A.-Ujhely nagyközségi szervezete, az ezredik év emlékére, rendezett tanácsú városi szervezetté alakítsák át, mit is a diszközgyűlés helyesléssel fogadott és az indítványt konkrét javaslat kidolgozása végett szűkebbkörű küldöttségnek kiadták. Végeztül fölolvasták *Weherle* Sándor öccsajának sürgönyét, melyben, mint S.-A. Ujhely város diszpolgára, tudomásul adta, hogy hazafias érzéssel csatlakozik a diszközgyűlés hangulatához. Ezek során a diszközgyűlés, pár perc-

cel egy óra után, öfelsége a király leglelkesebb éltetésével végződött.

Mielőtt áttérnének a délután történetek elmondására, ide igtatjuk azokat a tudósításokat, melyek mult számunkról lemaradtak:

S.-A.-Ujhelyben f. hó 9-én, magasztos ünnepségnak lelkes színhelye volt a lobogókkal, girlandokkal és virágokkal feldíszített helybeli tágas tornacsarnok. Ott folyt le ugyanis a helybeli *status quo* izr. hitközség iskolájának ezredéves ünnepe, melyen valláskülönbőség nélkül oly nagy számú közönség jelent meg, hogy sok száz vendég kinrekedt. A 360 fiu- és leánytanuló közt sokan szép magyar öltözetet viseltek. *Reichard* Salamon dr. iskolaszéki elnök rövid megnyitó beszédében kifejtette az ünnepe jelentőségét és szavait a haza és király éltetésével végezte, mi a hallgatóság részéről harsány visszhangot keltett. Azután a tanulók a *Himnusz*-t elénekeltek, mire az egész ünnepe a vallás- és közoktatásügyi minisztertől kiadott program szerint ment végbe. *Schneider* Jakab tanító visszaillesztése hazánk ezeréves történetére sikerült vázlatát az egész nemzeti történetnek. A szép beszédet a közönség nagy tapsal fogadta. *Weinberger Malvin*, *Schön Margit*, *Engel Herman*, *Schön Szerén*, *Frisch Flóra*, *Kemény Boriska*, *Halpert Erzsé*, *Kormos Gabriella*, *Reichard Miklós*, *Berényi István*, *Zinner Sándor*, *Weszel Aranka*, *Somogyi Berti*, *Haas Imre*, *Klein Zelma* és *Markstein Erzsé* szavalásai és prózai előadásai a közönséget szünni nem akaró éljenzésre ragadták. *Friedlber* Albert helyettes iskolaszéki elnök záró beszéde után a lélekemelő ünnepe s *Szózat* eléneklésével véget ért. K.

A helybeli *orth.* izr. hitközségi népiszkola e hó 9-én d. e. 10 órakor tartotta a hitközségi gyűlésteremben nagyszámú közönség jelenlétében milliónomi ünnepejét, melyet az iskolaszéki elnök távollétében *Glattstein Mór* iskolaszéki tag nyitott meg. Alkalmi beszédek az iskola tanítói mondtak. A tanulók sorából történelmi részletek elmondásával és versszavalással részt vettek: *Bródi Márton*, *Engel Fülöp*, *Fried Hugó* és *Lajos*, *Glattstein Ernő*, *Lichtenstein Ármán*, *Lipschitz Samu*, *Markovics Hugó* és *Róth Jenő*. A Himnusz éneklése előzte meg és a Szózat rekesztette be a szépen sikerült ünnepe.

A népiünnep. Mikor a nagyszerű ünnepnek imént leirt, hogy úgy mondjuk komoly része, a városházi díszüléssel d. u. egy óra felé befejeződött, alig volt még d. u. két óra, s máris kezdődött a szórakoztató rész: a nép vigadására a *Heeskén* rendezett népiünnep.

A közönség egy nagy csoportja, élén a zászlós és nemzetiszín kokárdás rendezőszéggel, ebéd után a városháza előtt gyülekezett és *Mányi* bandájának muzsikája mellett onnan indult a zöld gallyakkal díszített és felzászlózott *Heeske*-térre, utközben folszaporodva olyan sokasággá, hogy feketélt az ut a merre a menet elvonult. Az Andrásy-után, a földiszített tüzoltó őrtanya előtt, szép kivitelű, impozáns *diadal*kapu, közepén „*Éljen a haza, éljen a király!*“ felirattal, volt a bejáró a terjedelmes vásártérre, a hol már a belépésorok érdekes dolog tárult szemünk elé, mert az önkéntes tüzoltó-egyesület az őrtanya mellett *diszgyakorlatot* tartott.

Innen feljebb, az elkerített barom- és lóvásár térre menve, értünk el a népiünnep tulajdonképpen való színhelyére.

Mire a menet ide ért, a nagy területen már nyüzsgött az emberek sokasága és elképzelhetetlenül folszaporodott akkor, mikor kevéssel később megérkeztek zászlók alatt zenekarokkal a vasúti gyári alkalmazottak s tüzoltók és kisebb-nagyobb rajokban a város közönségének kicsinye-nagyja, a legalsóbb rétegtől a legmagasabbig, szegény és gazdag, paraszt és ur, Ujhelyben együtt még soha nem látott, 10-12,000 főre bizvást tehető embertömege a város lakosságának s a közeli falvoknak hemzsegett, hullámozott, zsongott-bongott, minden talpalattnyi tért ellepve, csintalan jókedűvel, itt kitérő kacagással, amott közbe-közbe lelkes éljenekkel, már t. i. a hogy a sok alkalom hozta magával, csoportokba verődve a versenypályák, vagy egyéb látnivalók körül.

És hogy mulatság, szórakozás legyen, arról a rendezőség bőven gondoskodott, mert összehordta erre az alkalomra a mulatságok, tréfás mutatványok, látnivalók, tánc, versenyek stb. minden fajtáját, a mit egy népiünnep csak nyujtani lehet. Magas póznákra szögezett feliratos táblák jeleztek, hogy a terület miként van felosztva. Egy magasabb helyen pl. „*népszónoklatok*“ feliratos tábla alatt szószékszerű zoldgalyas emelvény volt, melyről a körülsergelt sokaságnak előbb *Kovács* Endre k. r. tanár mondott alkalmi beszédet. később *Delly* Endre szavalt hazafias költeményt. Ettől a helytől kissé lejjebb ökörsütést hirdetett a tábla és a felette lengő trikólor. Ez a ritka látnivaló volt az a mi leginkább megadta a mai napnak népiünnepi jellegét. Ötödélméteres hosszú vasnyáron, alatta hatalmas paráztűzel, forgatta a címeres, kipeckelt ökröt két tehéruhas kukta, míg a füstömester, *Csont* Lajos mészáros, fehér sapkában és nemzetiszínü sújtásos fehér ruhában szalonnáról csöppögő zsírral kente, hogy minél job-

Folytatás az I. sz. mellékleten

ban essék majd azoknak a szegényeknek, kik között a húst a mulatozás vége felé, hat óra tájban, széjjel osztották. Mondanunk sem kell, hogy az ökörsütésnek a földarabolásig állandóan tömördek nézője volt.

De nem kevesebb nézője volt a többi mulatságoknak.

Igy, a *számár-verseny*, mikor tíz, csökönös csacsi igyekezett a cél felé nagy összeviszásában, a hátán ülő fiukat majd mind ledobva, állandó derültségben tartotta és kacagásra készítette a néző sokaságot.

A *furesa színház és nemzetközi panoráma*, a melyekben a felültetett publikumnak egymást kellett megbámulnia, ugyancsak mulattatta a közönséget. Hanem ebben a csoportban még is legsikerültebb volt a *tréfás muzeum*, állandóan zsufolva. Őkori, középkori és minden kori, történelmi nevezetességű tárgyak, nagy emberek relikviái, ruhái, fegyvere, mindenik külön-külön felirással és azzal a jelzéssel, »a kiállított tárgyakhoz nyulni nem szabad« voltak ebben a sátorban gondosan kirakva, persze szeniális leleményességgel összeszedett lim-lomok alakjában, amelyekről aztán mikor a hangos magyarázat szólt, a sikerült ötleteken pompásan mulatott a muzeumot látogató közönség.

A *versenyfutásnak, ugró- és akadály-versenynek*, ahol a fiatalság raja igyekezett a kitűzött díjakért, (mert tudni kell, hogy minden versenynek nagyobb-kisebb összegű díja volt) épp úgy meg volt a maga publikuma, mint a *zsákba futásnak, lepényevésnek, labdadobásnak és kötélyhúzásnak*, amint külön-külön helyeken ügyes rendezéssel lefolytak.

Mulatságosan érdekes volt a *póznamérés*. A nagy karám közepén két, 10 méter magas, vastag, simára gyalult, vagy négyzetlegre ácsolt és szappannal jól bedörögött fenyőfa-pózna volt beásva, tetején bokréta köté több borral teli palack, szájközbűzők, szafaladék stb. stb. inyenc-dolgok, melyek úgy kinálkoztak onnan a felsőhajtozóknak, mint kinálkoztak a mesebeli rókának a mosolygós szőlő. Ugyis járt a legtöbb próbálkozó, amint járt a mesebeli róka: nem bírva elérni, amit megnyalított, azt mondotta reá, hogy *egres*. A sok próbálkozó közül, akik a fenyőszálnak hol a harmadig, hol a derekáig, vagy ritkán kétharmadig birtak fölkeszteni, egy Borsiba való 13 éves mezit-labos suhanc volt az első és utolsó, aki az egyik póznán elérte a dicsőség célját: a kolbászt is, meg az üvegeket is az éljenző sokaság közé dobálta. Mire lecsuszott, szegénykének az volt a jutalma, hogy a lábát véresre taposták. Így aztán a másik fenyőszál megmászatlan maradt. Egy harmadik póznán, mely ugyan nem volt verseny-rúd, egy honvéd a zászló levételével és visszahelyezésével ügyeskedett.

Ezeket kívül, külön elkerített helyen cigányzene mellett, kezdetül végig *néptánc* volt, ahol képzelhetőleg az alsóbb osztálybeliek fiatalsága ugyancsak rakta a ropogózt. A gyáriak fűvő zenekara pedig a tér közepén muzsikált.

És hogy a nagy-nagy mulatozás szárazon se folyjon, a város két helyiségben tíz hordó *bort oszogatott* széjjel a nép között, fokozva vele a jó kedvet és előidézve az ünnepi hangulatban, fájdalom, azt a szomorú gixert is, ami már a mulatság derekán kiritt az összhangból s körülményesen a *Különféle* rovatából olvasható.

Több zöldleveses sátor alatt felállított csárdában az intelligens közönség kapott frissítőket, enni- és innivalót.

Eltekintve a véres esettől: a népnépnep, így, ebben a nagy szabásban, mindenesetre olyan volt, aminőt Ujhely még nem látott. Méltó és nagyszerű egy ezredév megünnepléséhez. Méltó, hogy az emlékezte ennek is főmaradjon s a késő unokák is beszéljenek arról: hogy ünnepezték apáik S.-A.-Ujhelyben az első ezerévet?

A *kivilágítás és fáklyás diszmenet*. Amint a népnépnep esti 7 óra után befejeződött s a *Heeske* néptelenne vált, kezdetül vette a kivilágítás és a fáklyás diszmenethez való készülődés.

Esti nyolc óra felé, mikor a város nyugati háttérét uraló *Kopaszha*-hegy csúcán kigyult a hatalmas örömtűz, Ujhelynek minden házablakában kigyultak a lángok ezrei, hirdetői a mi nagy ünnepeknél és örömeinknek.

Impozáns fényességben ragyogtak különösen a vármege székháza, ugyszintén a főbb utcák, mint a *Kossuth-utca*, a *Széchenyi-tér*, a *Korona-*, a *Kazinezy-* és a *Rákóczi-utcák*, amerre a diszmenet elvonulandó volt. Számos épület transzparensekkel: **ÉLJEN A HAZA!** — **ÉLJEN A KIRÁLY!** felirással, lampionokkal, az erkélyeken és párkányzatokon a színes mécsesek százaival voltak izlésesen világítva. Így különösen szépek voltak a város-háza, a *Bánózy-ház*, a *Szent-Györgyi-ház* sor, a *haza*, a *Bánózy-ház*, a *Szent-Györgyi-ház* sor, a *Kincsesy*, a *Hornyay-ház*, a *Widder-* és a *Buday-féle* gyógyszerárak és a többi és a többi, amint már említettük is, mert a főbb utcákon minden házat kidekoráltak és kivilágítottak olyan szépen, amint csak lehetett és telhetett.

Mikor már az egész város fénytengerben úszott s a lakosság ezreitől volt népes az utca, a

fáklyások, kik lehettek vagy háromezázán, a diszkocsikkal és három, antik diszmagyarba öltözött lovassal, a város déli végén, a kir. honvédlaktanya előtt való téren gyülekeztek és rendezkedtek el olyan impozáns és nagyszerű diszmenetté, aminőt Ujhely város s talán még a vidék sem látott és amelyet, ha látott volna megirigyelhetett akár-melyik vidéki metropolis.

A fáklyások oldalt két hosszú sorban fényes keretét képezték a ragyogó képnek: a gyönyörű mivű és kivitelű két diadalszekernek. Ezek közül az elsőn, melyet négy diszszámos meklenburgi ló vont, az orsz. kiállítás nagy plakátjának képe volt, a minta vezérek *Árpádot* pajzson vállukra emelik, stilszerűen, bámulatos szépen megtestesítve, élőalakokkal, géniuszokkal, megfelelő jelmezekben. A másik diadalszeker fősallangozott hat ökörtől vonatva, melyeket círaszűrés gulyások vezettek, magas piederstálon *Hunnia* isten-asszonyt mutatta be, jobbában égnek szegzett karddal, balját az ország nagy cimere nyugasztva, az emelvény alján két géniuszszal. Mindez hasonlóképpen stilszerűen gyönyörű díszítéssel.

A diadalszeker előtt három diszmagyar lovas, előttiük a gyártelepi daloskór és legeslegelő számos zászlóssal a zenekar nyitotta meg a menetet, amely piros, fehér és zöld magnézium-lámpák fényétől megvilágítva amint a *Kossuth-*, a *Széchenyi-tér*, a *Rákóczi-*, *Telehy-* és *Korona* utcákon a városházáig elhaladt, valóságos tündéres s az Ezeréveszaka meséibe illő káprázatos látványt nyújtott.

Amint a menet így, a legnagyobb rendben, a leirt uton haladva és ezek egetverő éljenceitől kísértetve, a *Korona*-utcán alulról jöve, a városházához ért: megállapodott. Az erkély előtt az utca közepén körbe allított daloskór a *Szózat*-ot énekelte el, azután az oszlopos erkélyről az öreg *Ujfalussy* Endre, a város főbírája mondott a polgártársakhoz és az ünneplő közönséghez lendületes alkalmi üdvözlő beszédet végezvén ezzel: »Éljen a haza! Éljen a király!«. Mikor aztán a zugó éljenzés lecsendesült, a daloskór énekelte a *Királyinduló*-t a zenekar még egy hazafias darabot játszott el. És ezzel az ünneplés bevégeződött, a közönség lassan szépen széjjel oszlott s ki-ki hazatért azzal a gondolattal, hogy Ujhely város úgy ünnepelte meg a ezredéves fordulót, hogy abból a jövődőség is példát vehessen.

Amennyire terünk engedte, eképpen igyekeztünk megörökíteni, fényessé, emlékezetessé tenni S.-A.-Ujhely város történetének ezt a ragyogó szép napját.

Éljenek mindazok, kik a fényes siker létrehozásáért, ugyszólván éjt-napot egygyé téve, fáradtak: a járás főszolgabírája, a város képviselő-testülete, főbírája, elüljárósága és minden polgára; de éljenek és éljenek a vasuti gyártelepiek és mindazok, kik érdemes tényezők voltak a nagy nap méltó megünneplésének létesítésében, mert áldozattal bár, de soha nem muló hazaszeretetről tettek fényes bizonysgot!

A vidéken.

Király-Helmeczről írják a „Zemplén”-nek: A világra szóló ezredéves örömnépnep Bodrogközünk kis metropolis lakosságának szívérzelmét is lelkes forrongásba hozta. A magyar haza ezredéves fordulóját, bár szerényen, de tőle telhetőleg Király-Helmecz is megünnepelte. — E hó 9-én, szombaton, az ünnepe jelentőségét taracklövés hirdették; estve a házak ablakai kivilágítottak, amitől a város főutcáján még a legszegényebb sem vonta vissza magát, sőt egyes ablakok igen csinosan voltak díszítve — E napon ugyancsak az esteli órákban a lakosság a város elüljárósága s a tüzoltó-egyesület vezetése mellett nemzeti lobogók alatt a város utcáin *diszmenetben* vonult végig, — miközben zenekíséret mellett hazafias dalokat énekelte. — A rákövetkező vasárnap hálaadó istentisztelet tartattak a város három imaházában a róm. kat., az ev. ref. és az izraeliták templomában. Az istentiszteleteken minden felekezetiek különbség nélkül igen nagy számmal jelentek meg s a templomokat zsufolásig megtöltötték. Az izraelita templomban a főrabbi a hálaadó istentiszteletet hízáért s királyért héber nyelven végezte ugyan: de két hazafias beszéd is tartatott s általában az ünnepe s a jelenvoltagek jó hatást gyakorolt. Az ev. ref. templomban az egyház lelkesze a magyarok történetét vezette le a bevándorlástól a jelenkorig, — a róm. kat. templomban pedig Bucics kassai püspök nagyszabású hazafias körlevelét olvasta fel az egyház papja. — Délután 3 órakor a városházánál képviselőtestületi diszközgyűlés tartatott, amelyen hazánk ezredéves évfordulójának emlékkönyve jegyzőkönyvileg megörökített s elhatározatott, hogy a jegyzőkönyv pergamenszerű papirosra leiratván, a képviselőtestület minden tagja által alá fog iratni s az utókor számára való megőrzés végett a leleszi levelestárban fog elhelyeztetni. — A városházától a lakosság a képviselő-testület vezetése s a tüzoltó-egyesület katonás kíséréte mellett fölvonult a várostól nyugatra fekvő u. n. Kishegyre s itt

elültetett tizenegy fát; a hét vezér, Árpád fejedelem, Szent-István király s a most uralkodó feleséges pár nevére elkeresztelve. E helyütt Bencsik István főszolgabíró rövid de rendkívül hatásos vonásokban ecsetelte Magyarország ezeréves ünnepeinek világra szóló jelentőségét. Lelkes éljenzés volt jutalma a szép beszédnek, mely befejező részében így szól: »Hirdessék e kiültetett fák egykoron százados lombjaik susogásával, hogy K.-Helmecz lelkes polgárai az önzetlen hazaszereteten, s a koronás fő iránt érzett alattvalói hűségben egyesülve vett részt szerett hazánk 1000 éves ünnepén!... Legyenek ezek a fák jelképei a dicső multnak, élőjelei a nemzeti kegyelet soha ki nem alvó érzelmeinek, hogy ekként a *mult* emlékeivel a *jövő* reményeit egyaránt gondosan ápolva mindenkor egy szívvel s lélekkel kiálthassuk, hogy ősi romlatlan erkölceiben viruljon a nemzet, — éljen a *Haza!*, — éljen nemzetünk koronás *királya!!!* — Azután az összes közönség, 4—5000 főnyi, a hegy oldalán álló u. n. »Csonka vár«-nál gyűlt össze, hol *Farkas* Bertalan szavalt a alkalmi költeményét, mit a közönség zugó éljenzéssel fogadott.*) Sokat rontott a szép ünnepe sikerén a kellemetlen szeles idő. — Az ünnepeget a vár mellett, társaslakoma fejezte be, — de bizony ez csak rövid ideig tartott, mert a kellemetlen, mondhatni zord idő az alkonyi órákban a takarodót már megfuvatta.

r. l.

Gálszécsről írják nekünk: Magyarország 1000 éves fenállásának évfordulóját Gálszécs közönsége is méltó módon ünnepelte meg. A hazafias lakosság már május 8-án kezdett hozzá a házak föl díszítéséhez és május 9-én, midőn az állami iskolában volt az ünnepe, nem volt ház, melyen ne lengett volna nemzetiszínű zászló. Az állami iskola ünnepe a gyermekeknek a helybeli összes templomokban tartott ünnepies istentiszteleten való megjelenésével kezdődött. Azután a szépen felszerelt iskola udvarán óriási közönség jelenlétében a *Himnusz*t énekeltek, mire *Sárkány* Imre iskola gondnoksági tag magas szárnyalású megnyitó beszéde után a ministerium részéről kiadott és a »Zemplén«-ből is ismeretes sorrend szerint ment végbe az iskolás növendékeknek milleniomot ünneplő szereplése. Ebből a sorrendből kimagaslott *Andréjkovits* Pál igazg. tanítónak »Magyarország 1000 éves története«-ről szóló előadása. A jelen volt közönség a 27 számból állott programnak minden pontját lelkesen megélvezte. Az iskolai ünnepege végeztével a tanítók ismét párokba állították a gyermekereget és lelkes éljenzések közben elvonultak a főutcán a tágas piactérre, hol szétoszlás előtt az igazg. tanító föhívására háromszoros »Éljen« hangzott el a hazára és a királyra. Az iskolai ünnepegen jelen voltak közt képviselve láttuk a szolgabírói hatóságot, a járásbíróhatóságot, a városi elüljáróságot és a takarékpénztár hivatalnoki karát. Másnap, május 10-én volt az általános városi ünnepege. Már kora reggel taracklövés költötték föl és figyelmeztették a lakosságot a nagy napra; 9 órakor az összes helybeli templomokban ünnepies hálaadó istentisztelet volt, ahol a lelkesek a nép nyelvén is magyarázták a nagy ünnepe jelentőségét és imádkoztak a hazáért és a királyért. — Az istentiszteleteken a hatóságok, hivatalok s egyesületek testületileg vettek részt, a tüzoltó- és ipartestületek zászlaik alatt, az iparostanulók, tanítók és mestereik vezetése alatt. — Mise után a »Bocskay-tér«-re, hol ember ember hátán tolongott és ahol a városi képviselőtestület nyilvános diszközgyűlését volt megtartandó, vonult a közönség. *Spillenber*g József városi főbíró, röviden elmondván a diszközgyűlés okát és célját, azután ugyan ő nagy hatást aratott beszédében méltatta az emlékezetes alkalom jelentőségét, minek végeztével azt is elhatározták, hogy a közteren ez a nevezetes diszközgyűlés emléktáblával fog megörökítettetni. A gyűlés berekesztése után a közönség állva s levett kalappal énekelte előbb a *Himnusz*-t, aztán a *Szózat*-ot. Délután a tüzoltók diszgyakorlata, később térzene volt a »Bocskay-tér«-en, ahol *Gálszécs* és *Kohány* községek mindkét nembeli deli fiatalsága táncra perdült s rugta a port késő estig. Festői szép, egyszersmind lélekenemelő egy látvány volt, mikor *Kohány*-nak, a *Fáy* András szülőközönségének nyalka fiatalsága bevonult a városba négyes sorokban, elül a leányok, utánuk a legények s fiuk zászlók alatt, zene- és kürtész mellett és bejárták a város utcáit éljenezve a hazát és királyt. Este 8 és 9 óra között volt a város kivilágítása és fáklyás-zene. A lakosok versenyeztek egymással házaik és ablakaik földíszítésében. A városház előtt nemzeti színben játszó bengáli tűz égett. A fáklyásmenetet a tüzoltó-egyesület rendezte s midőn az utcákat bejárva a kaszinó előtt megállapodott, *Ihnatkó* Emil gk. esperes-lelkész rokonszenves alakja jelent meg a balkonon s eszmében gazdag és szónoki fordulatokban bővelkedő hazafias beszédet intézett a város főterét teljesen ellepett közönséghez. A szónoki hévvel előadott gyönyörű beszédet közben is, a végén is lelkesen

*) Lapunk jövő száma hozni fogja.

II. Melléklet a „Zemplén“ 19. számához.

Ödön tartott fényes hálaadó istentiszteletet, felolvastva m. *Bubics* Zsigmond kassai püspök jeles főpásztori levelét, mire a Isten kegyelmét kértük a jövő ezredévre. A nagyszámú közönség lelkesülve távozott az egyházból, hogy pár óra múlva ismét összegyűljen a gyermekeknek rendezett ünnepségen, mikor is az iskolások szép szavaiatok és hazafias dalokkal tüntették ki magukat. Majd táncmultság volt mézeskalács kapdosással. Estve barátságos összejövetel a n.-kövesdi sörcsarnokban és három a tánc — hajnalig. r. l.

Varannón, írja levelezőnk, f. hó 9. és 10-én voltak azok az emlékeztető napok, melyekről megemlékszik a mai gyermek még ha majd aggyatyan is lesz. Zászlódszót öltött az egész város. A középületek ormairól cimerez zászlók lengtek alá. Az államilag segélyezett községi iskola ünnepe május 9-én volt, melyen részt vett az egész város. Istentisztelet után d. e. 10 órakor kezdődött az ünnepség az iskola tágas udvarán, mely ez alkalommal szépen fel volt ékesítve. A ministeri program szerint tolyt le itt az ünneplés. A szereplő növendékek előadásai végtől végig lekötötték a nagyközönség figyelmét. Különösen tetszett *Füzesséry* Elza gyönyörűen előadott imája és a *Verner* Emma és a *Gaál* Sárika szavaiat. Az ünnepet az igazgató *Seliga* Antal beszéde nyitotta meg és a Szózat meg az iskola-elnök *Pereszlényi* István beszéde zárta be, egyúttal átadván 20—20 forint jutalomdíjat *Seliga* Antal és *Luchs* Arminnak, melyet a magyarosítás terén való kitűnésükért küldött a várm. közmiv. egyesület jutálnul. Délután 2 órakor ismét kivonult zeneszó mellett az egész növendék-sereg a „Zugliger“-be, hol majális volt. Ide kijött ismét a nagyközönség is, s dacára a hűvös időnek, kitartott egész este hétig. — Másnap kora hajnalban megszár-durrógás és zeneszó ébresztette fel a lakosságot, hirdetőn, hogy a mai nap nemcsak folytatása a tegnapiak, de nagy ünnep is, mely ezer évben egyszer fordul elő! Majd megkondultak a harangok, s szóltak felőránt a nap tiszteletére. E napon volt a város és a járás ünnepe. Kilenc órakor az izr. templomban volt istentisztelet. *Vexler* Samu rabbi megható szép beszédet tartott, telve hazafias érzélemmel, persze német nyelven, (de hát úgy mondják, hogy eddig még egy ortodox imaházban sem zendült meg a magyar szó, ami ha úgy van, nagyon jellemző az ortodox budapesti főiroda speciális hazafiságára!) Az izr. templomból a r. k. egyházba vonult valláskülönbőség nélkül a hallgatóság. Itt a daloskör énekelt zengzetes nyelvünkön hálafohászokat. *Bubics* püspök gyönyörű pásztorlevelének felolvasása után vette kezdetét a Te-Deum, majd a mise és végül a „Veni-Sancte“. Az egész nagy, nemzeti színekkel dúsan díszített templom úgy telve volt, hogy alig mozdulhatott benne az ember. — Délután városi diszközgyűlés *Füzesséry* György főszolgabíró díszelnökle mellett, *Csöke* József dr. volt a díszszónok, aki gyönyörű hazafias beszédével igazán nagy hatást ért el. A beszéd szóról-szóra díszjegyzőkönyvbe ígattatni rendeltetett. A továbbiakban szintén *Csöke* József dr., a kiváló tanügybarát, 100 koronás, maga Varannó pedig 200 koronás alapítványt tettek a helybeli iskola részére és a magyar nyelvben legjobb haladást tanúsító tótajku növendékek javára. *Verner* Gyula városi főbíró, az iskola gondnoka s a tanügy mecenása, 200 koronát tett le a helybeli dedós javára. E milleniomi tényekhez nem kell kommentár! *Antalóczy* Antal járásbíró indítványozta, hogy egy állandó krónika-bizottság alakítsák, mely városunk és a vidék feljegyezni érdemes eseményeit időről-időre megörökítve az utókor számára. Indítványa elfogadtatott. Ezek után a diszközgyűlés az elnök hazafias beszédével ért véget. Este fél 8 órakor kigyult minden ablak és kirakat s gyönyörű transparentek ékíték egyes helyeken az épületeket. „Isten éltesse ezer éves szeretett magyar hazánkat“ ez tündöklött messze a sötétségbe a közs. iskola épületéről a nemzetiszín rámkában. Pont nyolckor a zene végigvonult a *Rákóczi*-indulóval Varannó összes utcáin, nagy néptömegektől kísértetve, az iskolából a templomig. Itt a daloskör elénekelt a *Himnusz*-t, aztan *Zselvay* B. tartott rövid magyar beszédet a néphez. A *Szózat* eléneklése után *Straszszner* Antal rk. esperes-plébános gyönyörű hazafias beszédet mondott a nép nyelvén. Végül a daloskör adta elő a „Nemzeti zászló“-t. Az ünnepnap befejezéséknél banket volt a nagyvendéglőben, hol *Füzesséry* György a királyért, — *Antalóczy* Antal a hazáért, — *Pereszlényi* István a vármegyei kir. tanfelügyelőért, (ki azt az örvendetes hírt tudatta velünk, hogy iskolánk államosítása bevezetett ténynek tekinthető.) — *Csöke* József dr. a jelenlevő honleányokért stb. ittak áldomáspharat. Éjszél felé táncra perdült a fiatalság s jókedvűen rakta éjszél-utánig. r. l.

Tokaj városban, írja levelezőnk, az összes iskolákban május 9. délelőtt tartották meg az ezredéves ünnepségeket, a miniszter levelében közzétett program alapján. A szépen feldíszített iskolákban és a ref. templomban (az ilyen alkalomra szokás az iskolájuk), valamint az izr. templom ud-

varán kivétel nélkül tekintélyes számú közönség gyönyörködött a növendékek jól előadott éneklésében és lelkes szavaiban. Másnap hajnalban mozsarak durrogása ébresztte fel a város lakóit, hirdetőn, hogy felviradt a millénium ünnepének nagy napja. Délelőtt 9 órakor a városi képviselőtestület tartotta *Füzesséry* Ödön főszolgabíró elnökle alatt diszközgyűlést, ki is díszmagyarban, éltetve a hazát, a királyt, a város közönségét, alkalomhoz illő beszéd után a gyűlést megnyitotta. Az ünnepi szónoklatot *Székely* Károly városi ügyész tartotta. Mindkét beszéd egész terjedelmében jegyzőkönyvbe véve, irattárba helyeztetni határozott. A diszközgyűlés után a róm. kat. templomba Te-Deumra, ennek befejeztével a ref. templomban tartott ünnepi beszéd meghallgatására seregett a közönség. Az emlékeztető napot a tüzoltó-egyesület fátylász-menete rekesztette be, mely alkalommal *Császár* Sál szolgabíró lelkes beszédet intézett a néphez. r. l. — Ugyanevvel a tárggyal kapcsolatban írják nekünk Tokajból: Az iskolai kirándulások, fájdalom, nem közösen tartattak meg. Az állami iskola 9-én, az izraelita iskola 10-én, a róm., a görög kat., ref., ág. vall. iskola és a Vadnay-fél nevelő-intézet együttesen 11-én rendeztek májusi kirándulást. Az egész város közönségénél méltó viszatetszést szűlt a zsidó iskolásoknak az a határozata, melyben kimondotta, hogy az ő iskolájuk nem egyesül a többivel a kirándulásban, holott már előzetesen elvileg elfogadta a közös kirándulás eszméjét; a ker. iskolai eljárási gyakorlat annál inkább sértette ez a megokolhatatlan határozat, mert a tanítói konferencia, csupán a zsidók iránt való előzékenységből, a kirándulásnak mind idejét, mind pedig az étkezésnek módját oly formán állapította meg, hogy benne az izraelita orthodoxia gáncsolni valót ne találjon. Igazán szégyenletes, hogy a tokaji izr. hitközség oly igazgató-tanítóra bizza iskoláját, ki a keresztényekkel való minden érintkezéstől irtózik. Csak most tudjuk, hogy a tokaji izr. hitközség hátrább áll a szerencsés és a tarczalinál, ahol izraelita polgártársaink nem tartották hitelveikkel összeférhetetlennek, hogy a keresztény felekezetekkel közösen vegyenek részt az imádott haza magasztos ünnepén!

Mádon, írja a mi tudósítónk, az ezredéves ünnepségek e hó 9- és 10-én folytak le nagy pompával. Nem volt ház, különösen a fő- és templom utcán, mely feldíszítve és nemzeti trikólorral ellátva nem lett volna. — Az ünneplések sora a rendező bizottság ügyesen összeállított programja szerint a gyermekek iskolai ünnepségével f. hó 9-én reggel 8-kor vette kezdetét, előbb a katolikus, aztán a ref. templomban tartott istentisztelettel és nagy-nagy közönség jelenlétében. Az ezt követő tulajdonképeni iskolai ünnepségen jól esett hallani a nagy szorgalommal és fáradsággal betanított gyermekszereget minden várakozást felülmúló előadással, mindvégig élvezettel hallgatott hazafias beszédeiket és szavaiatokat. Eljének soká derék tanítónőik és tanítói! Délután számtalan lobogó alatt és zeneszó mellett a szabadon tartott majálisra vonultak, hol kipirult arccal estig táncoltak és ugrándoztak a gyermekek, ott is sok örömet szerezték minden felekezetnek az ünnepies alkalomra igen szépen feldíszített templomában hálaadó istentisztelet volt, az illető érdemes lelkészek hazafias szellemű beszédeket tartottak. Délután 4 órakor a város képviselőtestülete diszközgyűlést tartott, melynek egyetlen tárgyat a város főjegyzőjének jegyzőkönyvileg megörökíteni határozott dícsősítő képezte. Diszközgyűlés után, a város egyik szabad terén, az egyesek adakozásából összegyűlt 500 liter bort osztottak ki a nép között. Este a város ki volt világítva. Diszes lampionokkal körmenet is rendeztetett, melynél az itten kedvelt daloskör a *Himnusz* és a *Szózat*ot énekelte. Körmenet után a városházának izléssel feldíszített termeiben igen jól sikerült banketet rendeztünk, melyen városunk intelligenciája és polgársága valláskülönbőség nélkül résztvett. Mi természetesebb, mint hogy hazafias szellemű tósztok sem hiányoztak a banketről. Ugyanakkor este az itt lakó szőlőművesek társulata jól sikerült bált adott az ev. ref. egyház újjáépítendő szőlőjének költségeire. Városunk lakossága meglelégedéssel mondhatja el magáról, hogy az ezredéves ünnepségeket méltóképen ünneplte meg. W. M.

Legyes-Bényén a róm. kat. és az ev. ref. iskola növendékei együttesen tartották meg, mintegy kétszázan az ezredévi ünnepségeket. Istentisztelet végeztével, cimerez nemzeti lobogók alatt, kísértetve a község lakosságától, *Zalay* Andor föld-birtokos kastélyának parkjába vonultak, mely erre az alkalomra igen szépen fel volt díszítve. Az udvarra diadalkapu vezetett, ivetetőn: „Isten áldd meg a magyart!“ felirással. Az udvarra beérve a növendékek *Witek* Imre tanító vezetése mellett rázendítették a „Himnusz“-t. Az ének elhangzása után a tudós *Passlavsky* Sándor, szerencsi rk. plébános, mondott szép megnyitó beszédet, intve-kérve a jelenlevőket, hogy szeressék egymást valláskülönbőség nélkül, mint e hazának hű gyer-

mekei. Többi részében a hivatalos program szolgált irányadóul. „A magyar történelem legkiválóbb alakjairól“ *Boros* Jenő tanító olvasott föl. A záróbeszédet *Nagy* Károly ev. ref. lelkész mondotta. A gyermekeket közös ebéden *Zalay* Andor nagybirtokos vendégléte meg. Étkezésük alatt a cigány huzta, Az uri közönség is a kitűnő háziur vendége volt dúsan terített asztalok mellett. Ebéd végeztével a nebulók lobogók alá sorakozva rázendítették az „Insurgensek“ dalát (*Szittyá* vitézek stb.) s megindultak a közelben fekvő monoki erdőbe, hol estig táncoltak. r. l.

Alsó- és Felső-Bereczkiben az iskolai ünnepséget f. hó 9-én az iskola tantermében *Meczner* András ministeri iskolalátogató és *Olchváry* Sándor isk. gondnok előülése mellett tartották meg. Az iskola 47 növendékének megvendéglésére adakoztak: *Beszterczey* Béla 1 ft; *Boronkay* Farkas 1 ft 50 kr; *Meczner* András 1 ft 50 kr; *Olchváry* Miklós 1 ft; *Schulcz* József 1 ft; és *Berecz* Károly 1 ftot. Süteményeket küldtek: *Boronkay* Farkasné, *Meczner* Andrásné és *Beszterczey* Béláné urnők. A gyermekek, fehér ruhás, koszorú leányok, a Szózat és a Himnusz éneklésével bejárták a két község utcáit, kísértetve tömegesen szüleiktől és a községek lakóitól. Az iskola udvarán, ősi népszokás szerint, *Székely* István, f.-bereczki község érdemes bírja, ünnepi áldomást rendezett vig zeneszó mellett. A szép emlékünnepe sokáig közbeszéd tárgya marad. A szülők sirtak örömlükben, amint hallgatták gyermekeik lélekemelő feleleteit az ország és a nemzet dicsőséges történetéből és amint élvezték szavaiatokat s dalaikat. r. l.

Kásó községben az ezredik év öröme tartott iskolai ünnepség f. hó 9-én ment végbe a szépen fellobogózt iskola udvarán, hol a növendékek, számszerint 70-en, ünneplő ruháikba öltözve sorakoztak. A leányok hóhéhr ruhákban voltak mindannyian, a fiúk kalapján nemzetiszínű pántlika, tollal, bokkrétával, a leányok fején gyönyörű koszorú, mindannyian pedig: „Árpád“ fejedelem arcképet ábrázoló jelvényekkel. *Krafcsik* János tanító megható hazafias ünnepi beszédet intézett a növendékekhez és az egybegyűlt nagyszámú jelenlevőséghez. Az ünneplő közönség puszkadorrogás, harangzugás és zeneszó mellett folytonosan és lelkesen éltetve a hazát és királyt a leglelkesebb örömjongások közt bejárta a község utcáit. Ennek végeztével növendékek és szülek szintmese hallgatásra a gk. templomba átsétáltak *Csöke* községbe hol a céki gk. iskola növendékei és ezek szülei csatlakoztak hozzájuk szintén ünneplő ruhákba öltözve. A hálaadó istentiszteleten *Bacsikay* Antal gk. lelkész buzgó imát mondott: dicsőségesen uralkodó I. *Ferenc* József apostoli királyunkért, az egész uralkodóházért, édes magyar hazánkért és annak összes lakosaiért, a szöszék-ről mondott gyönyörű alkalmi beszédében pedig buzdított a haza és a királyi trón iránt való hűségre és a magyar nemzethez szívvel-lelékkel való ragaszkodásra. Remek beszédének a sirásig megindító hatása volt. *Krafcsik* János feladására, az iskolás nép rázendítette magyar nyelven az: „Éltesse az égl!“ éneket; a királyért, hazáért. Ezután az összes tanulók a gk. iskola termében *Bacsikay* A. lelkész nagy hatása hazafias megnyitó beszéde után elénekelte: a „Szózat“-ot, a Himnusz, és a „Tied vagyok, tied hazám“ és az *Árpád* apánk. stb. stb. című alkalmi darabokat a legnagyobb szabotossággal. Ezután az alkalmi ünnepies előadások és szavaiatok következtek, természetesen magyar nyelven. Az iskolában lefolyt ünnepség után a tanulók, zászlók alatt, hazafias dalokat énekelve és zeneszóval, bejárták *Csöke* utcáit a néppel sűrűn éltetve az ezredéves magyar hazát és a királyt. Délután a zöldben tánc következett. Megemlétem még, hogy az ezredik év emlékére a kásói tanító a templom, temető és iskola belsőségén mintegy 80 db. hársfát és 25 db. eperfát ültetett el. r. l.

Málca községben, írja levelezőnk, f. hó 9-én reggel 8 órakor vette kezdetét az ezredéves nemzeti ünnep megülése az izléseken feldíszített ev. ref. templomban. Az iskolás gyermekek a *Himnusz*ot elénekelvén, *Kiss* Tamás ref. lelkész egy remek imával adott hálát a magyarok istenének, hogy az ezredévet megadta ünneplőnk. Ezután *Ónody* Miklós tanító dióhéjban ismertetőn a honfoglalás és a magyar nemzet ezer éves életét, hazafias dalok és szavaiatok során az ünnepség a *Szózat* eléneklésével végződött. — Másnap hálaadó istentisztelet volt a ref. templomban, mely alkalommal a helybeli ref. intelligencia és a más felekezetű hívek is nagy számban a templomot egészen megtöltötték. *Stépan* Gábor nagybirtokos, remek díszmagyar öltözetben forgós kalppal, kardosan, *Stépan* Gáborné öngyásága pedig s kedves leányai régi magyaros női díszöltözetben, pártásan nagyértékű drágaköves köstönnyűkkel ékesítve jelentek meg. — *Kiss* Tamás ref. lelkész igen hatásos beszédben fejtegette az ezredik év jelentőségét, isten áldását kérve szeretett hazánkra s koronás királyunkra. — Ugyan az nap délután 3 órakor a helybeli izr. iskola is ült az ezredik év alkalomára lélekemelő örömmünnepet, melyen az itt

lakó intelligencia teljes számban részt vett. *Lebovics* Izsák tanítónak, ki lelkes kitartással terjeszti az itt lakó izraeliták közt a magyar nyelvet és hazafias szellemet, az ünnep befejeztével *Stépan* Gábor szép beszédben köszönte meg a mindnyájunknak szerzett ünnepi élvezetet s egyuttal a magyar nyelvterjesztő egyesület jóvoltából érkezett 20 ftnyi jutalmódját a derék tanítónak lelkes éljenzések között nyújtotta át.

Kazsu községében az állami iskola növendékei az iskolakert alján személyenként egy-egy *topolya*-fát ültettek el az ezredik év emlékére a Himnusz éneklése és e jelmondat hangoztatása közben: „Miként virul majd e fa: úgy viruljon hazánk; aki e fa ellen tör az átkozott legyen!”

Köporubán, az egyszerű felvidéki szegény kis faluban is megtartották az ezeréves évforduló ünnepét, f. hó 14-én délután 2 óraker az iskolában, aztán a gyermekserceg és a falu népe kivonult a zászlókkal földiszított uradalmi kertbe, hol cigányzene mellett nagyja és apraja mulatott estig. *Guzeo* Péter uradalmi tisztartó, megvendégelte az apróságot és a nagyját is. A sok nemzeti dallal és éljennel fűszerezett ünnepen jelen volt *Hegedűs* Ágoston gk. esperes-lelkész is buzdítva a fiatal-ságot a magyar haza szeretetére.

Magyar-Izsóp, írja tudósítónk, a nagyobb-részt tót lakossággal bíró *Izsóp*, a f. hó 10-én országszerte lefolyt nagy nemzeti ünnep alkalmából szintén kivette a maga szép osztályrészét. A három templom tornyára kitűzött zászlók már napok előtt hirdették a közeledő nagy ünnepet; a dicső nap felviradásakor pedig már jókor reggel egy órán át zúgtak a harangok. A róm. kat. templomban, melyet a m.-izségi úri hölgyek igen izléselesen feldíszítettek, *Szokolcsy* Bertalan lasztóczi rk. segéd-lelkész végezte az istentiszteletet. Főlovasta a kassai püspöknek erre az alkalomra irt, lán-goló hazafisággal telt pásztorlevelét. Ezután következett a hálaadó istentisztelet. A miseénekeket *Izsépy* Irénke, *Sarolta* és *Gizike*, továbbá *Balogh* Margit k. a. énekeltek *Grappa* Pál orgonakiséréte mellett. Szép, csengő hangjuk magával ragadta az ajtatoskodók szívét. Mise után faultetés volt. Az iskolás gyermekek hazafias dalokat énekeltek, *Szokolcsy* Bertalan rk. káplán pedig alkalmi beszédet tartott. A gör. kat. és a ref. templomban szintén nagy fényvel ülték meg az ünnepet. — Délután zajlott le az ünneplésnek polgári része. Ott volt az egész falu. *Karezub* Géza, m.-izségi gk. lelkész eszmékben és poetikus szépségekben gazdag beszédet intézett a néphez. Közbe közbe csak úgy harsogott az éljen. Ezután a *Rákóczi* nóta hang-jainál, az „Isten áldd meg a magyart,” a „Hazá-nak rendületlenül” stb. ének mellett, lobogó zászlók alatt bejárta a nép a falut. Az intelligencia mindenütt jó példával ment elül. Volt azután még lófutás, versenyfutás zsákban és zsák nélkül. A polgári ünnep sikeres rendezése nagyrészt az *Izsépy* Zoltan érdeme. Majd tánc következett, mely éjfélig tartott a legnagyobb rendben. — Zemplén! Büszke lehetsz, Magyar-Izsépre. Tót ajakkal bár, de magyarnak vallja magát!

A padicsi ág. ev. népiskolában az iskolai millénárius ünnepséget f. hó 9-én tartották meg; éspedig egész magyar nyelven. A hazafias dalok éneklése, szavaltat, történelmi és földrajzi előadások a jelen volt intelligens közönség közzül nem egynek csaltak örömkönyvet a szemébe, látva az ezredéves hazánkból egy kis részt a magyar nyelv és ér-zelmek részére meghódítva, ami egyes egyedül a kilenc év óta itt működő *Loyko* Imre tanító fardo-zásának köszönhető. Tetőzte a lelkesedést az is-kolaszéki elnök *Simkovits* Pál ág. ev. lelkész záróbeszéde, melyben a valóban fardadhatatlan ta-nítónak hazafiai érdemeit méltatta és egyszersmind a t. vármegye közművelődési alapjából neki elismerésül kiutalt 20 ft jutalmódját kézbesítette. Valóban érdemesebb kezébe alig lehetett volna ezt a jutalmódját kiadni, mert *Loyko* ezen a tót vidéken a magyar nyelv terjesztésének egyik láng-buzgalmu apostola. Vajha szeretett ezredéves ha-zánk minden idegen ajku községében ilyen egyé-nekre bizathatnék a népnevelés szent ügye! Sz. J.

Tolcsva nagyközönség, írja tudósítónk, a millénáriumi örömmünepet fáklyás menettel ünne-pelte meg, május 10-én, a daloskör közreműkö-désével. Alkalmi hazafias beszédet *Tolcsvai Nagy* Barnabas mondott.

Bánóc községben az ev. ref. templom két nemzetiszínű zászló volt kitéve 9-én és 10-én. Május 10-én *Hutka* József lelkész tartott ünnepi szónoklatot. A hívek záradékul a „Himnusz” és a „Szózatot” énekeltek. Jelen volt a községi elul-járóság, élén *Kolonay* Tamás körjegyzővel.

Vásárhely községben május 10-én a hálaadó istentisztelet az iskolai ünnepségek egybekapcsolva tartották meg ev. ref. templomban. Az ünnepi beszédet itt is *Hutka* József lelkész tartotta. Az iskolai növendékek a „Himnusz”, „Szózatot” éne-kelték és hazafias verseket szavaltak. A tanító ha-zafias értekezést olvasott fel. Az iskola épületen két s a templomon egy nemzeti színű zászló lengett.

Vajdacska község hazafias lakossága, írja levelezőnk, kegyelettel ünneplte meg hazánk ezer

éves fenállásának ünnepét. Szombaton, f. hó 9-én, az ev. ref. és gör. kat. iskolában ünnepeltek, előbb az ev. ref., azután a gör. kat. iskola növendékei zászlók alatt, hazafias dalokat énekelve végig vo-nultak a község utcáin. Délután majális volt. — Vasárnap a ref. templomban volt hálaadó isten-tisztelet, melyen a község lakosai felekezeti kül-lönbség nélkül megjelentek. Az egyházi beszédet *Farkas* Lajos ref. lelkész mondotta, fejtegetvén az ünnep jelentőségét s buzdítván a haza szent sze-retetére. Délután a község házában gyülekeztek össze mintegy 60-an közvacsorára, hol az első felkö-szöntőt szintén *Farkas* Lajos lelkész mondotta a hazára.

Morva községben, írja levelezőnk, az ev. ref. templomban hálaadó istentisztelettel egybekötött iskolai ünnepség volt május 9-én. Az ev. ref. is-kolai épületen nemzetiszínű zászló lobogott. Az iskolai növendékek elénekeltek a *Himnusz*t, majd *Hutka* József lelkész tartott hatalmas hazafias be-szédet. *Soltész* Károly tanító a nemzet ezeréves életéről mondott tartalmas előadást.

A gercselyi állami elemi iskolában f. hó 9-én ülték meg az ezredik év örömmünepét. Az ünne-pés hálaadó istentisztelettel kezdődött, melyen *Kozma* Antal, ev. ref. lelkész, mély vallásosságtól és hazafiságtól áthatott imát mondott. Hálaadó istentisztelet után következett az iskolai ünnepség beszédekkel, szavaltatokkal. Az emelkedett szellemű és lelkesítő alkalmi beszédet *Istenes* I. Gyula állami tanító tartotta. Délután tornaversenynyel egybe-kötött gyermek majális volt.

Ime! Így ünneplte meg az ezredik év örömet a mi vármegyénknek hazafiasan gondolkozó s érző lakossága. Vajha azok a drága magvak, melyek a lelkesedés aranyekéjétől felszántott zsenge szivekbe hullottak, ott örökre, nemzedékről-nemze-dékre hálás talajra találnának.

Vármegyei ügyek.

Meghívás. A Zemplén-vármegye etörvényható-sága által rendezendő ezredévi ünnepségek alkalmából, folyó évi május 18-án este megtartandó *fáklyás-menetben* való részvételre, a nagyjelentő-ségű ünnepség díszének emelése, hazafias érüle-tünknek, koronás királyunk *Ófelsége* iránt érzett törhetetlen hűségünk, ragaszkodásunk s hódolatunknak, lehető impozáns nyilvánítása végett, vármeg-yénk és székvárosunk hazafias közönsége tiszte-lettel felkérjük. A gyülekezés s a fáklyás-menet felállítására a „*Diána*”-kerten esteli fél 8 óraker lesz; hol a fáklyák s lampionok is kiosztatni fog-nak. A menet pont 8 óraker a *Rákóczi*-utcán vo-nul a vármegyeháza elé, az ő. tüzoltóság, a gyártele-pi tüzoltóság részvétele, a gyártelepi tüzoltó-egye-sületi zenekar s a gyártelepi dalárda szives köz-reműködése mellett. A vármegyeháza előtt fog az ünnepi szónoklat megtartatni, mely előzőleg és következőleg a gyártelepi dalárda és gyártelepi tü-zoltó-egyesületi zenekar hazafias ének- illetve zene-darabokat fognak előadni. Az ünnepség végezté-vel a menet a honvéd-laktanya elé vonul, ott a fáklyákat elégetve, rendben eloszlik. S.-A.-Ujhely, 1896. április hó 18-án. A vármegye törvényható-sága által kiküldött rendezőbizottság nevében: *Meczner* Gyula biz. tag.

Bubics Zsigmond dr. kassai püspök ismét fényes tanujelét adta országszerte ismert lelkes hazafiságának. Ugyanis a városi törvényhatósági bizottságnak ezredéves diszgyülésén bejelentette, hogy közel százezer forintot érő műkincseit örök időre a kassai muzeumnak ajándékozza. Oly lel-kes és szakadatlan ováció támadt *Bubics* Zsigmond püspök e fejedelmi ajándékának bejelentése után, aminőt a törvényhatóság közgyűlésterme még soha sem látott. A bőkezű főpap lelkes, hazafias, szép beszéddel jelentette be ajándékát, egyszersmind két ezer forintot tett le a muzeum javára, hogy annak kamataiból azok a rendkívüli beces mutárgyak gondoztassanak. A közgyűlés a millé-nium emlékére százötvenezer koronás alapítványt tett a muzeumi palota felépítésére s hódoló feliratot intézett a királyhoz.

Az első hegyközség. Gálszécsről írják: Tévedésen alapul a „Zemplén” mult számának az a közlése, hogy az „első” hegyközség *Kis-Toronyán* alakult volna meg, mert itt Gálszécsen még a mult évi szeptember hó 27-én alakított hegyközséget járásunk szolgabírája a gálszécsi szőlőkre.

Figyelmeztessük a t. közönséget, hogy Zemplén-vármegyének rendkívüli diszkozgyűlése, melyet a honfoglalás ezredik évfordulójának meg-ünneplésére május 19-én tart, d. e. *tizenegy* óra-ker kezdődik.

Hírek a nagyvilágból.

XIII. Leo pápa a magyar róm. kat. püspö-kökhöz körlevelet intézett, melyben egy nyilat-kozik, hogy Magyarország ma már nem állana fenn, ha az evangéliom tanai meg nem szabadi-tották volna a pogány gondolkozástól.

A muszka cárné aranykoronája, melyet 2000 gyémántkö diszit s melyen két aranyműves kilenc hónap óta dolgozik, már elkészült. A cári pár koronázásának most már mi sem áll utjában.

Szerbiában magyarellenes titkos szövetség alakult, mely a román magyarfaló egyesülettel szerves összeköttetést tart fenn.

Hírek az országból.

A korona közszemlén. Junius 5-én *Szent-István* koronáját a budavári Mátyás-templomban közszemlére teszik s három napig ott is marad. A korona mellett a koronaórság állít fel díször-séget. Éjszakára a koronát a sekrestyében zárják el. Az ajtókat a koronaőrök pecsételik le s reggel ezeknek a jelenlétében nyitják ki. A templom körül éjjelre a cs. és kir. közös hadsereg és a honvédség felváltva erős őrséget állít fel.

Az országgyűlés negyedik ülészaka királyi leirattal berekesztetvén, legott megnyitl az ötödik s egyszersmind ennek az öt éves (1892. február 22-én megnyitott) országgyűlésnek utolsó ülés-zaka. A képviselőház bizottságai ujonnan meg-alakulván, a mi szabadelvű országos képviselőink közül *Dokus* Ernő a földmívelésügyi és az orsz. képviselő-választások feletti bíraskodásról szóló tör-vényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottságba, — *Andrássy* Tivadar és *Andrássy* Sándor grófok a közgazdasági bizottságba, — *Molnár* Béla dr. a közigazgatási bizottságba, — *Nagy* Sándor dr. pedig a mentelmi bizottságba választattak be.

Az 1896. évi állami költségvetés törvény-javaslatát, mely a képviselőházban majd hét hó-napig képezte elkeseredett vitetkozás tárgyát, a főrendek egy napi ülésben elintézték s megsza-v tzták.

Színház.

A szini sezon immár végét járja. A nap-nap mellett üres házak nyomasztólag hatnak a kedélyekre. Künn a tavasz tárta ki rózsás kebe-lét, benn szomorú éjjeli pillék repdesnek a nagy villámos reflektorok körül. Bezzeg, ha a villámos táncot produkálnák Ós-Budavárból, vagy *Gopal* Krishna fakirt altatnák: lenne publikum is. A művészet ma mostoha gyermeke a vidéknek. Jól tenné a direktor, ha a népelőadások megszorítá-sával *mérsékelt-jegyeket* biztosítana akként, amint azt az előző direktorok is tették. Legalább többen tapsolnának a jól reprodukált előadásokon.

Művészi est számba megyen *Sarah* grófnő-nek, Ohnet nagyhatásu színművének *szombaton*. f. hó 9-én *Cs. Almásy* Julia jutalomjátékával való előadása. A társulat első tagjai mutatták be itt ez alkotást, mely a nagy költőnek egyik olyan ter-méke, melylyel majd a Pantheon néma alakja leszen. Gróf *Canalheiles* tábornok (*Breznay*), meg az ő színpadon is kitűnő segédtsitje: *Sévérac* kapitány (*Pataki*) egyaránt közrehatottak, hogy a művésznő *Sarah* egy alakithassa, amint azt a nagy költő gondolta és akarta. *Fr. Csard* (*Bérczy*) és *Madeleine* (*Komlósy* *Ilonka*, a kis hamis) szerelmeskedései, meg a kitűnő összhang, mely át-lengte az előadást, biztosították az erkölcsi sikert. Az erkölcsiakkal jutalmazott művésznőnek két csinos csokrot nyújtottak át a zenekarból, fü-szerezve az elismerésnek ezt a csekély jelét az est folyamán szünni nem akaró tapsokkal.

Vasárnap, f. hó 10-én, milléniumi diszelő-adásul *Tóth* Kálmán ismert kitűnő vigjátékát „A király házassodik” adták, az ünnepséghez illő ha-zafias tónusban. Ezt megelőzte „*Ősaink vérszerző-dése*” sikerült tabló. Az előadást igen kevesen nézték; a népünnepség és az esti felvonulás el-vonta a színháztól a mindennapi csekély figyelem egy részét is. *Nagy* Lajos *Pataki* alakította hűen, fráter *Guidó* (*Breznay*) s a hét szilfiván termett kiskópjai, nagykópjai *Kópjay* Imre mulattattak. *Kópjay* kissé túlzott. Igaz: vasárnap volt.

Hétfőn, május 11-én gyermek- és népelő-adásul *Mátyás*, az igazságos király, vig nép-színművet, *kedden*, május 12-én pedig a Népszínház ujdonságát: a „*Holtomiglan*” énekes színművet ad-ták. *Halmos* Lajos fodrász (*Bethleni*) szerelmes *Erdei* *Juliskába* (*Káldy*) özv. *Molnár* *Jánosné* (*Nagyné*) gyámleányába. *Juliska* iránt *Holló* *Endre* (*Pataki*) fővárosi urfi is táplál földi szerelmet, de hasztalan; *Juliska* *Halmosné* lesz s az asszony erkölcsen visszapattannak *Holló* támadásai. Ebbe a szerelmi helyzetbe beléjátszik két kitűnő alak, az egyik *Varga* *János* szabó (*Breznay*), a másik *Gelbgieszer* *Armin* (*Bérczy*), fővárosi kabinet-hordár, kiknek jellegzetes alakítása, különösen a szabókecske utánzat *Breznay*tól, derekasan meg-nevettették a publikumot. *Lantosi* *Menyhért* fod-rászsegéd (*Kövesdy*), meg a fodrász-inas tetszetek.

Szerdán, május 13-án, a hirdetett »Mi történt az éjjel?« vodvill helyett másodsor a »Méltságos csizmadiák«-t adták, ugyanavval a szereposztással, mint a multkor. Ez a nap a szezon leggyengébb napja volt. Nem csoda: 13-ika is volt.

Csütörtökön, május 14-én, »Két drótos tót« népszínművet adták. A népszínművek kultiválása vidéken nem hálás dolog, de mindenesetre dicséretre méltó. Kruponacsek Marci (Breznay), Florek Jani (Pataki) drótos tótok, Böske (Komlósny Ilonka), Zalay, földesúr (Győre) bőven rászolgáltak a tapsokra. A kar nem mutatott diszsonanciát.

Pénteken, május 15-én népelőadásul a »Felenyók«-at adták, szombaton pedig »A létért való küzdelem« kerül bemutatásra, melyről a jövő számban.

Különfélék.

Kendeffy Katinka grófnő, Andrássy

Gyula gróf özvegye, Budapesten f. hó 14-én, délután két óraker, budavári palotájában meghalt. A nagy magyar államférfi özvegyét, a leglelkesebb honleányok példaképét, Kond honfoglaló magyarvezér dicső törzsének méltó sarjadékát, Magyarország osztatlan tisztelete mély hálaérzettel kíséri sírjába halhatatlan emlékü férje mellé a tőke-terebesi mauzóleomba. Temetése holnap d. e. 10-kor lesz a t. terebesi kegyúri templom szentélyéből, hol az üdvözültnek drága hamvait tegnap helyezték ravatalra. Temetésén vármegyénk közönsége és tisztikara, Molnár István főispán vezetése alatt, díszküldöttséggel vesz részt. — Áldás a legnemesebb főúri nő és honleány emlékére!

(Új községi jegyző.) Tolcsva nagyközség képviselőtestülete f. hó 12-én a tokaji járás főszolgabírójának előlülése mellett, az uredésben levő adóügyi jegyzői állásra közfelkiáltással Szűcs István okleveles jegyzőt választotta meg. r. l.

(Kazinczy-emlékünnepe Széphalmon.) A s-pataki főiskolának, ugyszintén a pataki kir. állami tanítóképző-intézetnek lelkes tanulóifjúságai, igazgatóik s tanáraik vezetése mellett, nemzeti szász-lók alatt f. hó 14-én elzarándokoltak Patakról Széphalomra, hogy ott Kazinczy Ferenc sírlaka előtt lerójják a »szent öreg« emlékezetét iránt sziveikben őrzött hála és kegyelet adóját. Az ezredéves alkalom, de meg az is, hogy vármegyénk szeretett főispánja lapunk mult számának Hivatalos Részében meghívót tett közzé, hozta magával, hogy a Kazinczyt-ünneplő tanintézetek ifjúságaihoz a vármegye és a város hivatalos köreiből is számosan csatlakoztak. Ott láttuk a széphalmi parkban főispánunk és alispánunk körül a vármegyei középponti tisztikart ugyszólván teljes számban, s Uffalussy Endre városi főbíróval Ujhely város érdemes magisztrátusának több tagból álló küldöttségét, általában p. d. igen diszes és nagy számú ünneplő közönséget. Eljöttek nemzeti-színű zászlaik alatt s tanítóik és tanítónők vezetése mellett (S.-A.-Ujhelyből gyalogszerrel tévén meg az utat Széphalomig és vissza) a »statusquo« hitközség leányiskolájának minden osztálybeli növendékei is. Maga az ünneplés d. e. 1/2 10-től 11-ig tartott és a következő sorrendben folyt le: 1. Ének a sárospataki főiskola énekkarától. — 2. Megnyitó beszéd, tartotta: Finkey József dr. sárospataki főisk. akadémiai igazgató. — 3. Ének a sárospataki áll. tanítóképző énekkarától. — 4. Ünnepi beszéd, tartotta: Rohoska József s-pataki főiskolai segédtanár. — 5. Ének a sárospataki főiskola énekkarától. — 6. Jutalom- és pályadíjak átadása — 7. Bezáró beszéd, tartotta: Dezső Lajos s-pataki állami tanítóképzőintézeti igazgató — 8. Ének a s-pataki áll. tanítóképző énekkarától. — A program minden számát éljenzés, a Rohoska tanár emlékbeszédét pedig, mely ugy is mint kidolgozás, ugy is mint előadás mesteri színvonalon állott, még meg is tapsolták. A Tud. Akadémia küldötte Kazinczy-aramyokat kapta »Kazinczy Ferenc gyermek és ifjokora a pataki főiskola körében« c. pályanyertes dolgozatáért Horváth Barna IV. éves hittanhallgató pályadíjjal, továbbá a magyar nyelv és irodalom tanulmányában való kitünőségért kaptak Horgony Pál III. éves tanuló jutalmul 5—5 db. aranyat. A jutalom s pályadíjban részesült ifjak az ünneplő közönségnek bemutatván sok lelkes éjlett kaptak. De kaptak az iskolás leánykák is, mikor programon kívül vegyes karban elénekelték, Schneider Jakab tanítójuk taktus-ütésére figyelve, a Hazának rendületlenül és a Tied vagyok, tied hazám kezdőtű honföldalt. — Éljenek-éljenek!

(Vivmány.) E percben értesülünk, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbírósnál egy második járásbírói állás rendszeresítése immar befejezete ténynek tekinthető. Az új állás, melynek mint úgynek meg van a maga viszontagságos története, nagy

megnyugvást szerez a jogkereső közönségnek; mert most már nemcsak gyorsabb, de folyamatosabb megoldásra is tarthatnak számot a kir. járásbírósi kompetenciája elé utalt jogkérdések. Tartozunk az igazságnak azzal, hogy az új állás rendszeresítését annak tudjuk be legfőbb érdemül, akinek sikerült az ügyet a rosszul informált ministertől a jól informált miniszterhez felebbezni és ott kedvező elintézés alá terelni: a kerület szeretett országos képviselőjének, Dókus Ernő mélyen tisztelt barátunknak t. i. és a valóban a szép vivmányt, ugy is mint, millenáris ajándékot neki itt a nyilvánosság előtt és a nyilvánosság nevében megköszönni kedves kötelességünkül ösmertük.

(Bucszó törvényszéki bíró.) Sziráky Barna, a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszéknek egyik jeles bíróját, tisztelt barátunk, abból az alkalomból, hogy Budapestre a kir. Kúriához tanácsjegyzőül berendeltetett, most végzi búcsulátogatásait Ujhelyben. Távozásával az ujhelyi törvényszék vesztesége a Kúria nyeresége lesz; de társadalmi tekintetben távozásával Ujhely művelt s előkelő köreibenél pótolhatatlan irt hagy maga után. Ötet s kedves családját távozásában legjobb szerencsekívánataink kísérik.

(A milléniomi vármegye-bál) rendező-bizottsága, Horváth József bálbizottsági elnök hivatalos tovolléte miatt, Staut József alelnök előlülése mellett gyűlést tartott f. hó 14-én. Megalakították a díszítő bizottságot és megválasztották a táncrendezőket: Bernáth Aladár, Dókus László, Évva Ödön, Nemes Sándor, ifj. Meczner Gyula és Putnok István személyében. — Cigány-bíró: Évva Ödön, pénztáros: Galbavy Flórián lett. A talpalávalót Mányi Lajosnak a Benczy Gyula nyiregházai cigányprimás zenekarából kiegészítendő bandája, a büfé pedig Boek Imre kitünő konyhája fogja szolgáltatni. Az érdeklődésből s előkészületekből ítélve ez a bál egyike lesz bizonyára a legsikerültebbeknek.

(Milléniom az apácánál.) Az ujhelyi »Carolineum« róm. kat. nőnevelő-intézet növendékei, hazánk ezredéves fenállásának emlékére, ma délután 4 óraker ünnepe rendeznek, melynek sorrendje a széjjel küldött és a »Zemplén« könyvnyomató műhelyében készült szép meghívó szerint 14 változatosan összeállított pontból áll.

(Fagyos szentek.) Pongrácz, Szervác és Bonjác a gazdától méltán rettegett fagyos szentek napjai minden nagyobb baj nélkül multak el minálunk. Mindössze 12-én éjjel volt kevés dér, a mitől imitt-amott a paszulylevel lekonyult.*) Ma már tühethető enyhe időnk van s a piros róza, mire pünkösdre virradunk, bimbókat fakaszt. — Mint Mezőlaborczról írják lapunknak a fagyos szentek: Szervác, Pongrácz és Bonifác teljes erejükkel megtartották nevenapjukat; mind a három nap (május 12, 13, 14.) metsző hideg volt s 13-ról 14 ére nagy dér is, a mi helyrehozhatatlan kárt okozott a most virágzó cseresznyében.

(Esküvő.) Lehoczky Miklós, beretói uradalmi gazdatiszt, f. hó 12-én tartotta esküvőjét Kökény Erzsébet urnóval. A polgári esketést délután 3 óraker Kolonay Tamás bánóci kir. állami anyakönyvvezető teljesítette. Az egyházi esketést Kapossy Menyhért vásárhelyi r. k. esperes-lelkész végezte. Tanuk voltak: Gulácsy Valér m. kir. postamester, Trombitás Mihály gazdatiszt és Szondi István. Esküvő után Berettőn fényes lakoma volt.

(Halálozások.) Részvételt közöljük, hogy Balogh Lipót ügyvéd, a nemrég elhunyt Balogh Károly járásbíró volt testvérbátyja, rövid idő előtt városunk lakosa, a napokban Nagyváradon 76 éves korában meghalt. — Jaczkovics János, ki Mezőlaborczon hosszú éveken át tanítókodott s ki már vagy 10 éve nyugalmazva volt, élete 71. évében hirtelen elhunyt e hó 11-én. Általános részvételt közt temették, Áldás nyugalomára. r. l.

(Tüz.) F. hó 15-én, délelőtt 11 óra tájban, a nagy-uj-utcai 147. sz. Bartók József csizmadi házának hátulso szalmás fedele, valószínűleg a kéményből kipattant szikrából, meggyulladt, amittl csakhamar nemcsak ennek a háznak a fedele, hanem a szomszédos Oroszi János hentes tulajdonát képező 147. sz. terjedelmes ház zsindefedele is tüzet fogott és rövid idő alatt elhamvadt. Dicsérettel kell különben megemlítenünk, hogy a tüzőtök összes felszerelésükkel korán érkeztek a veszedelem színhelyére s lebontván a szomszédos deszkakerítést és a tőszomszédságban fekvő házak zsindefedeleit, a tüzet lokalizálták. Elismerést és dicséretet érdemel továbbá Naszatanovics Mihály rendőrtizedes ki az Oroszi János égő házából, mikor a tüzzel körülvevett szűk udvarra már csak életveszedelemmel lehetett bejutni, egy gyermeket vakmerő bátorsággal a lángok közül kimentett. Az épületek biztosítva voltak.

(Harc a rendőrök és honvédek között) A f. hó 10-iki milléniomi népnepnépségnek szomorú epilógusa volt. Milléniomi innepségünkön vér folyt, Kellner Sámuel rendőrmester jelentése és szemtanuk elbeszélése szerint: a helybeli honvéd-zászlóalj néhány közlegénye a népnepnépségen szolgálatot

*) Most értesülünk, hogy a dér nagy kárt okozott a szőlők fakadásában is. Szark.

teljesítő rendőrökkel összecivakodott, mert a rendőrök a toladó és a kihívó magaviseletet tanusító, különben már ittas állapotban lévő honvédeket a borkiosztó-helyiségbe hol semmi helyük nem volt, bebocsátani vonakodtak. A civódásból azután végeredményében olyan elkeseredett harc keletkezett, hogy néhány könnyebben megsérült honvéden kívül három rendőr maradt vérbe fagyva a helyszínen. Az életveszélyesen összeszurkált, vagdalt és ütött rendőrök közül Tamók János a kórházban harmadnapon isszonyu kinok között kiszendetett. A városzerte kínos feltűnést és mély megdöbbenést keltő eset részleteit a rendőri jelentés, tanukra hivatkozva, a következőleg mondja el. A város által rendezett népnepnépségen a borkiosztó helyiség előtt álló Tamók János és Ács Mihály rendőrök a bort osztogató bizottság által fölszóllítottak, hogy a toladó ember-áradatot rendre intsék. Tamók erre a népet, köztük egy honvédet fölszóllított, hogy állna egy kissé félre. A megsértődött honvéd azonban a helyett, hogy a fölszóllításnak engedett volna, kihívó magaviseletével a rendőrt csirkefogónak nevezte, egy másik honvéd pedig, aki Tamók háta mögött állott, kihuzta szuronyát, ezt azonban Tóth János vancelér, Ács Mihály rendőr segítségével csakhamar ártalmatlanná tette. Dulakodás közben az egyik honvéd azután Ács rendőr úgy arcul ütötte, hogy az orra vére megindult. A vér láttára a dulakodás csak fokozódott, miközben a civilek egy része is a honvédek pártjára állt s a rendőrököt támadta, a miért Kellner r. őrmester egy Serfőző József nevű ujhelyi legényt az említett rendőrökkel bekísértetett. a honvédek közül kettőt, és pedig az egyiket, ki szuronyt rántott, Demeter István és egy Gottlieb nevű időközben a helyszínerre érkezett Nagy Dávid csendőr járőrvezetőnek átadta. Igy aztán ez a csatapaté minden baj nélkül elsimult; a mulatozás folyt tovább rendben. Ámde a nyugalom csak elfojtott volt, mert a rendőrökkel különben is hadi lábón álló honvédek boszút forraltak s csak a pillanatra lestek, hogy azt kielégítsék, ami csakhamar kinálkozott. Ugyanis amint a népnep vége felé közeledett, t. i. a közönség, eloszlott esti 7 óra felé, a honvédek, köztük állítólag egy Terebesi nevű, a nagy karám mellett a sátrakon és galyakon gyanutlanul örködő Ács és Tamók rendőrököt minden szó nélkül lekapcsolt oldalfegyvereikkel megrohanták s iütni, vagni kezdték. A rendőrök nem maradtak azo ban tétlenül, hanem kardot rántva, megtámadóikat visszaverték és megszalasztották s az akkor már előjött a csendőr járőr segítségével egyet közülök el is fogtak s ezt a csendőrök át is vették és kísérték. Amint ez így történt, ez alatt már sok honvéd szedődött össze s a Hecske dombról le a kaszárnya felé vezető uton szaladó rendőrököt kövekkel dobálva üzőbe vették s a kaszárnya közelében utolérve őket, neki estek a két rendőrnek, akik eleinte emberfeletti módon védelmezték magukat, de a tulnyomó számban lévő honvédek folytonos, sürü kard- és kő-ütései, kegyetlen szurásai és vagdalkozásai következtében Tamók János rendőr eszméletlenül, vérbe fagyva rogyott össze. Ács Mihálynak miután kardja teljesen eltörött s más védőeszköze nem volt — sikerült életveszélyes sebekkel elmenekülnie. Tamókot — mint szemtanuk állítják — a honvédek vad kegyetlensége még a földön is utolérte. E közben ért a véres tett színhelyére Román János rendőr is, akit a honvédek szintén megtámadtak és agya-főbe vertek és szurkáltak. Ezt az elkeseredett harcot nagy néptömeg tétlenül nézte, sőt a csendőrrjárőr, amelyre szintén hullottak a kövek, észrevétlenül elsompolygott, állítólag a kaszárnyába mentek. A csendőröknek ez a magaviselete méltán szült a közönségben megbotránkozást. Ugymondja, hogy a szolgálatteleire kirendelt csendőrök erélyes fellépéssel és magatartással elejét vették volna a szomorú véget ért vérengzésnek. A véres harcnak okát kutatva, arra a meggyőző-désre jutottunk, hogy ez előre tervezett bosszu műve is volt. A honvédeket ugyanis a minap a szolgálattevő rendőrök a vasuti állomáson fölszóllították, hogy ne lábatlankodjanak csoportokban verődve az állomás peronján és a váróterembe és baka-módra megeresztett goromba kifejezéseikkel ne botránkoztassák az utasokat. Ezért, de más kihágás feljelentéseikért is, a hadfiak bizonyosan megaprehendáltak s talán még a tett helyén boszút esküdtek a rendőrök ellen. Nem is kellett soká várniok, mert a milléniomi népnepnépségen kitölthették kényök-kedvök szerint boszujokat, amelyet a bőven osztogatott, de nem nekik szánt potya-bor csak növelt. Kegyetlen vérengzősöknök ime áldozata is van. Tamók János rendőr, miután a verekedés színhelyéről a kórházba szállították, másnap éjjel isszonyu kinok között koponyacsonttörés és ebből kifolyólag agyvelőroncsolás következtében kiszendetett. Özvegye, kis gyermeke és öreg szülei siratják a honvéd-kezek által szerencsétlen véget ért 29 éves, életerős, egészséges embert. Ács Mihály és Román János rendőrök a komolyabb veszedelem túl vannak, bár sebök súlyos természetű. Tamók rendőrt törvényszéki boncolás után, szerdán d. u. a város költségén temették el. Jelen volt azon a nagy közönségen kívül a város eluljárósága is teljes számban. A ren-

dörlegénység diszben, gyászfényűvel s zeneszó és fáklyákkal kísérték a ref. temetőbe a hivatásának áldozatul esett bajtársukat; özvegyének a város képviselőtestülete nagyobb összeget fog segítségül megszavazni.

(A szerencsétlen végű kocsiútó temetése.) Lapunk egyik közelebbi számában közöltük, hogy Brecksó István n.-géresi származású, 23 éves kocsiútó, a vasuti állomáson tolatás közben a kocsi kereké alá került s egyik lábát elvesztette. A szerencsétlenül járt legény miatt a közpörházban meghalt. Áldozócsütörtökön temették el nagy gyászpompával, fáklyásokkal, fehér ruhába öltözött falujabeli koszorúsleányokkal, a gyári zenekarral és a vasutasok és gyáriskák nagy részvételével.

(Egy apátplébános ünneplése.) Abból az alkalomból, hogy Ófelsége Szekerák Kálmán sárospataki plébánost tomai apáttá nevezte ki, Sárospatak város közönsége szép fáklyásmenettel tisztelte meg a széles körben kedvelt apátot, ki úgy finom tapintata, valamint humánus gondolkozásmódja miatt az egész közönség szeretetét és tiszteletét bírja. A szép alkalmi beszédet *Trsztyánszky* Károly gyógyszerész tartotta s az ének-számokat a róm. k. vegyes- és férfiak adta elő szép eredménnyel. A sok lampionnal és fáklyával ellátott menet nagyon szép volt s a plébánia előtti tért teljesen betöltötte az ünneplésre megjelent óriási tömeg.

(Az emésztőgödör titka.) *Monok* községben írja tudósítónk, K. M. udvarán az emésztő gödröt tisztító cigányok egy jól kifejlett csecsemő fiúgyermeket vettek ki a gödörből. A gyanyu, s mint később kitudódott egész alaposan, a szolgálóleányra esett kit is a községi jegyző azonnal elfogattott. Másnap a megejtett boncolásnál az illető cseléd bűnös tettet bevallotta. A szivtelen anyát Szerencsre kísérte be a tállyai csendőrség.

(Jegyesek.) *Neuvoher* Szeferin és *Weiler* Jakab dr. ügyvéd Budapestén jegyesek.

(Táncantítás.) *Révész* Imre kassai táncantító — a t. szülők s érdeklődők tájékoztatása végett — ez uton hozza köztudomásra, hogy ez évi tanfolyamát a „Dianna” nagy termében folyó hó 19-én d. u. 5 órakor nyitja meg. Ez alkalommal elfogad tanítványokat külön gyors betanításra is.

(Alkalmazást keres) egy a német, tót, olasz és angol nyelveken írni és olvasni tudó 48 iki honvéd; felvilágosítást ad szíveségből e lap kiadóhivatala.

(Uj kénsav és műtrágya gyár) A volt kereskedelmi miniszter Lukács Béla val. b. t. tanácsos elnöke alatt még a múlt év nyarán Budapestén megalakult »Zalanthnai kénkovand ipar r. t.« kénkovand érceinek feldolgozására Brassón a technika legújabb vívmányainak felhasználásával nagyszabású *kénsav- és műtrágyagyár* állított fel, mely működését már megkezdte. Az okserüi gazdálkodás terjedése tág hatáskört biztosít az új vállalatnak, melynek vezetői bizonyára azon lesznek, hogy kifogástalan áruk szállítása és a gazdaközönség iránti előzékenység által maguknak vevőközönséget biztosítsanak.

(Időjóslat május 17-ére.) *Változás nem várható.*

Egyesületi élet.

Nyilvános köszönet.

Tekintetes *Thomán* Dávid dr. orvos ur homonnai lakos képviselőnk tagja részéről a folyó hó 6-ik napján hozzánk beküldött 5 = öt forintot kívánságához képest a városunkban e hó 12-én megtartott milléniomi ünnepségnek előestéjén valáskülönbség nélkül legszegényebb sorsu 5 helybeli lakos közt egyenlően megosztottuk.

Fogadják a nemes szívé adakozó ember baráti szeretettel megnyilatkozott eme jó szíviségeért a magunk és az adományban részesültek hálás köszönetét.

Kelt Homonnán, 1896. évi május hó 13-ik napján.

Goócs József,
jegyző.

Keresztesy István,
v. bíró.

CSARNOK,

Szent ünnep.

Szent ünnep ez... szentebb már nem lehet, Egy nemzet ül nagy örömmünnepet. Hő ima száll s dicsérő háláának Trónjához a magyarok istenének S hálálva-áldva esd egy nemzet ajka: — Légy örökönk tovább is népek atyja!

Szent ünnep ez... magyarok ünnepe, Boldog az ország: isten van vele! Borongó multból — derült, szép jelen, Sok küzdés után fényes győzelem. Sok fáradságnak itt most a bére: Egy ezredév fon hős babért fejére.

Egy ezredév... az idő tengerén Futó hab csak, mely jön s megy hevenyén... De nekünk piramid, mely égbe nyúl S hirdeti létünk szakadatlanul; Jövők utjának első állomása, Kiinduló pont örök folytatásra.

Lépj elő büszkén magyar nemzetem! Veled van isten e szent ünnepen! Örizz meg ősid szent érényeit, Szébb örökség ennél nem létezik. Tégy, alkoss!... kard, paizs, fegyver ma nem kell Hódíts továbbra magyar szellemeddel!

Toll, véső, ecset... munka — fegyvered, Csodát mivel ihletett szellemed; Szivedben isteni szikra lobog, — Gyöznöd kell mindütt, mert hős a fajod. Dolgozzál, tégy!... ez most új jelszavad, Így el kell érned fenkölt célotdat.

Eléred célotd... magasztos e cél: A nemzetek közt első léssz, vezér! Csak tartsd fenn s fejleszd szent érényeid, Úgy élni fogsz még sok évezredig! Úgy, míg világ tart, mindörökre fénybe! Ragyogsz... s te léssz a világ szemlénye!

(Pozsony 1896. május hóban.)

Schneider József.

Vármegyei Hivatalos Rész.

81. A magyar nyelvet és népnevelést Zemplénvármegyei terjesztő egyesület elnökségétől.

Értesítés.

A „magyar nyelvet és népnevelést Zemplénvármegyei terjesztő egyesület” 12 évi működésének történetét az ezredéves nemzeti ünnep alkalmára megirattván, a sajtó alul már kikerült vaskos füzetek, a választmány határozata alapján, az egyesület pénztárának javára áruba bocsáttatnak.

A füzet tartalmazza az egyesület 12 évi működésének kimerítő leírásán kívül az összes alapító-, rendes- és pártoló tagok neveit is, valamint sikerült fénykép felvételekben mutatja be azon óvodákat, melyekben az egyesület fáradozásának sikereit ma már édes magyar szó hirdeti.

A megrendelési ár — tekintettel a jótékony célra, mely a füzetek eladásánál irányadó — a megrendelő szabad tetszésére van bízva. Megrendelések *Beregszászy* István egyesületi titkár címére, S.-A.-Ujhelybe intézendők. A füzetek könyváruai uton nem lesznek kaphatók.

S.-A.-Ujhely, 1896. május 14.

Beregszászy István,
egyes. titkár.

Fejes István,
egyes. I. alnök.

1345. sz. Zemplén-vármegye kir. tanfelügyelőségétől

Zemplénvármegye T. Elöljáróihoz!

A nagymélt. vallás- és közokt. m. kir. minisztérium f. évi ápril hó 12-én kelt 857. eln. számú rendelete alapján felhívom a T. iskolai Elöljáróságokat, hogy az ezredéves ünnepély alkalmából a kölcsény »Paranesis«-ét, mint a legmagasztosabb életbölcselet, a tisztult vallási és erkölcsi érzés, a humanizmus, hazafiság és munkaszeretet örök törvényeinek foglalatját a felügyelők alatt álló intézetek növendékei részére minél nagyobb számban beszerezni s jutalomkönyvül kiosztani sziveskedjenek.

S.-A.-Ujhely, 1896. évi április hó 21-én.

Nemes Lajos,
kir. tanácsos s tanfelügyelő.

1644. sz. Zemplénvármegye kir. tanfelügyelőségétől.

A Zemplénvármegyei t. Tanító urakhoz!

Több oldalról hozzám intézett tudakozásra értesítem a t. Tanító urakat, hogy az ezredéves országos kiállítás megtekintésére engedélyezendő vasuti szabadjegy elnyerhetése céljából mindazon tanítók névsorát felterjesztettem a kiállítás igazgatóságához, akiknek fizetésök a 400 forinton alól marad. — Hogy mily uton fogják a tanító urak a szabadjegyre szóló igazolványokat megkapni, arra nézve tájékoztatást nyújtani nem tudok, mivel e tárgyban még semmiféle értesítést nem kaptam.

S.-A.-Ujhely, 1896. évi május hó 12-én.

Nemes Lajos,
kir. tanácsos tanfelügyelő.

9552. II. 96. sz. A m. kir. pénzügyigazgatóságtól. Valamennyi községi s körjegyző urnak Zemplén-vármegye területén.

Lévi Dávid volt ungvári lakos 172 ft 87 kr. azaz százhatvenkét forint 87 kr állami egyenesadó tartozás hátrahagyásával Ungvár városból ismeretlen helyre eltávozván, utasittatik, miszerint nevezettet köröztesse és feltalálás esetén az ered-

ményről ezen igazgatóságot 60 nap alatt értesítse S.-A.-Ujhelyben, 1996. év március hó 16-án.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Mauks, kir. pénzügyigazgató h.

2726. I. 96.

A bodrogközi 1. szolgabírájától.

Körözés.

F. évi április hó 25-én Grünszán Mór leleszi lakosnak egy 8 éves, kispej kancalova elveszett. K.-Helmeccz, 1986. május 8-án.

Dr. Pillis, szolgabíró.

Nyilt-tér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Krondorfi savanyuviz

Stefánia-trónörökösne forrás

kitűnő gyógyviz,

kedvelt asztali viz.

Sátoralja-Ujhelyben mindenütt kapható.

A szerkesztő postája.

T. levelezőink és tudósítónk, mint jelen számunkból megtetszik, kiváló szolgálatot teljesítettek, midőn, mondhatni hogy vármegyénk egész területéről és a szélrózsa minden irányából, híven beszámoltak a hálaadás ünnepnapjainak lefolyásáról. Fogadják serény és lelkiismeretes fáradságaikért köszönetünket. Egyszermind bocsássanak meg, hogy becsek közleményeket, elegendő tér hiányában, szórul-szóra nem reprodukálhattuk. Az új ezredév küszöbén édes mindnyájuknak a legjobbakat kívánva ezt üzenjük: újult erővel lássunk munkához.

A kassai falka-vadásztársulat verseny-titkárságának Plakátjaik iránt kívánságuk szerint intézkedünk.

L. I. — *Máloza*. Megelőzték.

B. E. urnak — *Pesolina*. Régi jogon jogosultságod ma is fenn áll.

Zs. I. dr. urnak — *S.-Patak*. Figyelméért köszönet!

B. S. urnak — *Máloza*. Alkalmatlanságról szó se legyen.

Önt és tudósításait mindig nagyon szívesen látjuk.

W. I. Az a levelezőlap nem jutott el hozzánk.

W. M. A juniusi füzetben közölve lesz. E napokban köszönettel visszajuttatjuk a régi irást.

L. L. urnak — *Kassu*. Feljajdulása, minthogy erősen személyi vonatkozású, csak a Nyilt-térben láthatna napvilágot.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: **Éhlert Gyula.**

Hirdetések.

Tk. 363/96. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A király-helmecci kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Benedek Ferenc jászvári praelatus mint a leleszi prépostság törv. képviselője végrehajtónak Popovics Mária férj, Mátyás Mihályné végrehajtást szenved elleni 82 forint 54 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a kir. helmecci kir. járásbírósg) területén levő Lelesz-Pólyán, község s határában fekvő, a lelesz-pólyáni 6. sz. tkjben 726, 828, 1018 és 1454. hr. számok alatt foglalt ingatlanokból a Popovics Mária férj, Mátyás Mihályné illető jutalékra 166 frt, — továbbá a l.-pólyáni 173. sz. tkjben 316, 506, 563, 601, 672, 1067 s 1341. hr. számok alatt foglalt ingatlanokból a Popovics Mária férj, Mátyás Mihályné jogán Simon János és neje Szabó Erzsébet nevé álló jutalékra (1/8 rész) 500 frt és 50 kr., — végre a l.-pólyáni 174. sz. tkjben 1568, 1576. hr. számok alatt foglalt ingatlanokból a Popovics Mária férj, Mátyás Mihályné illető jutalékra 167 frt 50 kr vagyis összesen az árverést 774 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi július hó 13. napján d. e. 9 órakor Lelesz-Pólyán község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 77 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényzikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. k. igazságügymin. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kir.-Helmecczen, 1896. évi március hó 10-én.

Farkas, kir. aljárásbíró.

Hirdetés.

A Bodrogközön Kaponya község határában egy 70 magyar holdnyi első rendű kaszáló, amely legelőnek is használható, mert véggel a Latorczára jár, szabadkézből, tehermentesen eladó. A vétel iránti ajánlatok **GEÖCZE BERTALAN**-hoz intézendők Miskolcra.

dörlegénység diszben, gyászfátyollal s zeneszó és fáklyákkal kísérték a ref. temetőbe a hivatásának áldozatul esett bajtársukat; özvegyének a város képviselőtestülete nagyobb összeget fog segítségül megszavazni.

(A szerencsétlen végű kocsiútó temetése.) Lapunk egyik közelebbi számában közöltük, hogy Brecksó István n.-géresi származású, 23 éves kocsiútó, a vasúti állomáson tolatás közben a kocsi kerekéi alá került s egyik lábát elvesztette. A szerencsétlenül járt legény miatt a közpörházban meghalt. Áldozócsütörtökön temették el nagy gyászompával, fáklyásokkal, fehér ruhába öltözött falujabeli koszorusleányokkal, a gyári zenekarral és a vasutasok és gyárístaik nagy részvételével.

(Egy apátplébános ünneplése.) Abból az alkalomból, hogy Ófelsége Szekerák Kálmán sárospataki plébánost tomai apáttá nevezte ki, Sárospatak város közönsége szép fáklyásmenettel tisztelte meg a széles körben kedvelt apátot, ki úgy finom tapintata, valamint humánus gondolkozásmódja miatt az egész közönség szeretetét és tiszteletét bírja. A szép alkalmi beszédet *Trsátyánszky* Károly gyógyszerész tartotta s az ének-számokat a róm. k. vegyes- és férfikar adta elő szép eredménnyel. A sok lampionnal és fáklyával ellátott menet nagyon szép volt s a plébánia előtti tért teljesen betöltötte az ünneplésre megjelent óriási tömeg.

(Az emésztőgödör titka.) *Monok* községben írja tudósítónk, K. M. udvarán az emésztő gödröt tisztító cigányok egy jól kifejtett csecsemő fiúgyermeket vettek ki a gödörből. A gyanu, s mint később kitudódott egész alaposan, a szolgálóleányra esett kit is a községi jegyző azonnal elfogott. Másnap a megejtett boncolásnál az illető cseléd bűnös tetteit bevallotta. A szivtelen anyát Szerencsre kísérte be a tállyai csendőrség.

(Jegyesek.) *Neuvoher* Szerafin és *Weiler* Jakab dr. ügyvéd Budapestén jegyesek.

(Táncantítás.) *Révész* Imre kassai táncantító — a t. szülők s érdeklődők tájékoztatása végett — ez uton hozza köztudomásra, hogy ez évi tanfolyamát a „Dianna” nagy termében folyó hó 19-én d. u. 5 órakor nyitja meg. Ez alkalommal elfogad tanítványokat külön gyors betanításra is.

(Alkalmazást keres) egy a német, tót, olasz és angol nyelveken írni és olvasni tudó 48 iki honvéd; felvilágosítást ad szíveségből e lap kiadóhivatal.

(Uj kénsav és műtrágya gyár) A volt kereskedelmi miniszter Lukács Béla val. b. t. tanácsos elnöke alatt még a múlt év nyarán Budapestén megalakult »Zalanthnai kénkovand ipar r. t.« kénkovand érceinek feldolgozására Brassón a technika legújabb vívmányainak felhasználásával nagyszabású »kénsav- és műtrágyagyár« állított fel, mely működését már megkezdte. Az okszerű gazdálkodás terjedése tág hatáskört biztosít az új vállalatnak, melynek vezetői bizonyára azon lesznek, hogy kifogástalan áruk szállítása ét a gazdaközönség iránti előzékenység által maguknak vevőközönséget biztosítsanak.

(Időjóslat május 17-ére.) Változás nem várható.

Egyesületi élet.

Nyilvános köszönet.

Tekintetes *Thomán* Dávid dr. orvos ur honnani lakos képviselőnk tagja részéről a folyó hó 6-ik napján hozzánk beküldött 5 = öt forintot kivánságához képest a városunkban e hó 12-én megtartott milléniomi ünnepségnek előestéjén valáskülönbség nélkül legszegényebb sorsu 5 helybeli lakos közt egyenlően megosztottuk.

Fogadjátok a nemes szívé adakozó ember baráti szeretettől megnyilatkozott eme jó szíveségeért a magunk és az adományban részesültek halás köszönetét.

Kelt Homonnán, 1896. évi május hó 13-ik napján.

Goócs József,
jegyző.

Keresztesy István,
v. bíró.

CSARNOK,

Szent ünnep.

Szent ünnep ez... szentebb már nem lehet,
Egy nemzet ül nagy örömmünnepet.
Hő ima száll s dicséző háláéneke
Trónjához a magyarok istenének
S hálálva-áldva esd egy nemzet ajka:
— Légy örökönk tovább is népek atyja!

Szent ünnep ez... magyarok ünnepe,
Boldog az ország: isten van vele!
Borongó multból — derült, szép jelen,
Sok küzdés után fényes győzelem.
Sok farsadalmának itt most a bére:
Egy ezredév fon hősbabért fejére.

Egy ezredév... az idő tengerén
Futó hab csak, mely jön s megy hevenyén...
De nekünk piramid, mely égbe nyúl
S hirdeti létünk szakadatlanul;
Jövönk utjának első állomása,
Kiinduló pont örök folytatásra.

Lépj elő büszkén magyar nemzetem!
Veled van isten e szent ünnepen!
Óríz meg ősid szent erényeid,
Szebb örökség ennél nem létezik.
Tégy, alkoss!... kard, paizs, fegyver ma nem kell
Hódíts továbbra magyar szellemeddel!

Toll, véső, ecset... munka — fegyvered,
Csodát mivel ihletett szellemed;
Szivedben isteni szikra lobog,
Győződ kell mindűt, mert hős a fajod.
Dolgozzál, tégy!... ez most új jelszavad,
Igy el kell érned fenkölt célodat.

Eléred célodat... magasztos e cél:
A nemzetek közt első léssz, vezér!
Csak tartsd fenn s fejedsz szent erényeid,
Ügy élni fogsz még sok évezredig!
Ügy, míg világ tart, mindörökre fénybe!
Ragyogsz... s te léssz a világ szemfénye!

(Pozsony 1896. május hóban.)

Schneider József.

Vármegyei Hivatalos Rész.

81. A magyar nyelvet és népnevelést Zemplénvármegyei terjesztő egyesület elnökségétől.

Értesítés.

A „magyar nyelvet és népnevelést Zemplénvármegyei terjesztő egyesület” 12 évi működésének történetét az ezredéves nemzeti ünnep alkalmára megírta, a sajtó alul már kikerült vaskos füzetek, a választmány határozata alapján, az egyesület pénztárának javára áruba bocsátatnak.

A füzet tartalmazza az egyesület 12 évi működésének kimerítő leírásán kívül az összes alapító-, rendes- és pártoló tagok neveit is, valamint sikerült fénykép felvételekben mutatja be azon óvodákat, melyekben az egyesület fáradozásának sikereit ma már édes magyar szó hirdeti.

A megrendelési ár — tekintettel a jótékony célra, mely a füzetek eladásánál irányadó — a megrendelő szabad tetszésére van bízva. Megrendelések *Beregszászy* István egyesületi titkárra címezve, S.-A.-Ujhelybe intézendők. A füzetek könyváruhi uton nem lesznek kaphatók.

S.-A.-Ujhely, 1896. május 14.

Beregszászy István,
egyes. titkár.

Fejes István,
egyes. I. alnök.

1345. sz. Zemplén-vármegye kir. tanfelügyelőségétől
Zemplénvármegye T. Előjáróihoz!

A nagymélt. vallás- és közokt. m. kir. miniszterium f. évi április hó 12-én kelt 857. eln. számú rendelete alapján felhívom a T. iskolai Előjáróságokat, hogy az ezredéves ünnepély alkalmából a kölcsönös »Paranesis«-ét, mint a legmagasztosabb életbölcsélet, a tisztult vallási és erkölcsi érzés, a humanizmus, hazafiság és munkaszeretet örök törvényeinek foglalatját a felügyelők alatt álló intézetek növendékei részére minél nagyobb számban beszerezni s jutalomkönyvül kiosztani sziveskedjenek.

S.-A.-Ujhely, 1896. évi április hó 21-én.

Nemes Lajos,
kir. tanácsos s tanfelügyelő.

1644. sz. Zemplénvármegye kir. tanfelügyelőségétől
A Zemplénvármegyei t. Tanító urakhoz!

Több oldalról hozzám intézett tudakozódásra értesitem a t. Tanító urakat, hogy az ezredéves országos kiállítás megtekintésére engedélyezendő vasúti szabadjegy elnyerhetése céljából mindazon tanítók névsorát felterjesztettem a kiállítás igazgatóságához, akiknek fizetésük a 400 forinton alól marad. — Hogy mily uton fogják a tanító urak a szabadjegyre szóló igazolványokat megkapni, arra nézve tájékoztatást nyújtani nem tudok, mivel e tárgyban még semmiféle értesítést nem kaptam.

S.-A.-Ujhely, 1896. évi május hó 12-én.

Nemes Lajos,
kir. tanácsos tanfelügyelő.

9552. II. 96. sz. A m. kir. pénzügyigazgatóságtól.
Valamennyi községi s körjegyző urnak Zemplén-vármegye területén.

Lévi Dávid volt ungvári lakos 172 ft 87 kr. azaz százhatvenkét forint 87 kr állami egyenesadó tartozás hátrahagyásával Ungvár városból ismeretlen helyre eltávozáván, utasítatik, miszerint nevezett köröztesse és feltalálás esetén az ered-

ményről ezen igazgatóságot 60 nap alatt értesítse
S.-A.-Ujhelyben, 1996. év március hó 16-án.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Mauks, kir. pénzügyigazgató h.

2726. I. 96.

A bodrogközi 1. szolgabírájától.

Körözés.

F. évi április hó 25-én Grünszán Mór leleszi lakosnak egy 8 éves, kispej kancalova elveszett.
K.-Helmeccz, 1986. május 8-án.

Dr. Pillisy, szolgabíró.

Nyilt-tér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Krondorfi savanyuviz

Stefánia trónörökösne forrás

kitűnő gyógyviz.

kedvelt asztali viz.

Sátoralja-Ujhelyben mindenütt kapható.

A szerkesztő postája.

T. levelezőink és tudósítónk, mint jelen számunkból megtetszik, kiváló szolgálatot teljesítettek, midőn, mondhatni hogy vármegyénk egész területéről és a szélrózsa minden irányából, híven beszámoltak a háladási ünnepnapjainak lefolyásáról. Fogadják serény és lelkiismeretes fáradságaikért köszönetünket. Egyszermind bocsássanak meg, hogy becses közleményeiket, elegendő tér hiányában, szórul-szóra nem reprodukálhattuk. Az új ezredév küszöbén édes mindnyájuknak a legjobbakat kívánva ezt üzenjük: újult erővel lássunk munkához.

A kassai falka-vadásztársulat verseny-titkárságának. Plakátjaik iránt kivánságuk szerint intézkedünk.

L. I. — *Máloza*. Megelőzték.

B. E. urnak — *Posolina*. Régi jogon jogosultságod ma is fenn áll.

Zs. I. dr. urnak — *S.-Patak*. Figyelméért köszönet!

B. S. urnak — *Máloza*. Alkalmatlanságról szó se legyen.

Önt és tudósításait mindig nagyon szívesen látjuk.

W. I. Az a levelezőlap nem jutott el hozzánk.

W. M. A juniusi füzetben közölve lesz. E napokban köszönettel visszajuttatjuk a régi irást.

L. L. urnak — *Kassu*. Feljajdulása, minthogy erősen személyi vonatkozású, csak a Nyilt-térben láthatna napvilágot.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Éhler Gyula.

Hirdetések.

Tk. 363/96. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A király-helmecczi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Benedek Ferenc jászvári praclatus mint a leleszi prépostság törv. képviselője végrehajtónak Popovics Mária férj, Mátyás Mihályné végrehajtást szenved elleni 82 forint 54 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a kir. helmecczi kir. járásbírósg) területén levő Lelesz-Pólyán, község s határában fekvő, a lelesz-pólyáni 6. sz. tjkvben 726, 828, 1018 és 1454. hr. számok alatt foglalt ingatlanokból a Popovics Mária férj, Mátyás Mihályné illető jutalékra 166 frt, — továbbá a l.-pólyáni 173. sz. tjkvben 316, 506, 563, 601, 672, 1067 s 1341. hr. számok alatt foglalt ingatlanokból a Popovics Mária férj, Mátyás Mihályné jogán Simon János és neje Szabó Erzsébet nevének álló jutalékra (1/3 rész) 500 frt és 50 kr., — végre a l.-pólyáni 174. sz. tjkvben 1568, 1576. hr. számok alatt foglalt ingatlanokból a Popovics Mária férjhez Mátyás Mihályné illető jutalékra 167 frt 50 kr vagyis összesen az árverést 774 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi július hó 13. napján d. e. 9 órakor Lelesz-Pólyán község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becslésének 10%-át vagyis 77 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényzikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. k. igazságügymin. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kir.-Helmecczen, 1896. évi március hó 10-én.

Farkas, kir. aljárásbíró.

Hirdetés.

A Bodrogközön Kaponya község határában egy 70 magyar holdnyi első rendű kaszáló, amely legelőnek is használható, mert véggel a Latorczára jár, szabadkézből, tehermentesen eladó. A vétel iránti ajánlatok GEÖCZE BERTALAN-hoz intézendők Miskolcra.

Benczúr Testvérek cémentgyára

Mogyoróskán,

(Zempléni, posta helyben)

ajánl Portland és Román-
cémentet, padló és jár-
dalemezeket legjobb mi-
nőségben.

szonteladók kerestetnek.

Arany érem

Érdem érem

Pécs

1888.

Temesvár

1891

Kárpáti mellszörp

köhögés ellen

mell- és tüdőbetegek részére.

Ezen szörp mell- és torokbajoknál, el-
nyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger
és számköhögés, nehéz lélegzés, tüdővész,
továbbá általános és gyomorgyengeségnél
legjobb sikerrel használtatik.

A mellszörp gyermekeknek is adható
Egy nagy üveg ára 80 kr., egy kis üveg
50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas Tátrán található
gyógyfűvek és gyökerekből készülnek, szin-
tén legjobb sikerrel használtatnak a fentebb
felsorolt betegségeknek. Egy doboz ára 25 kr.

Kárpáti melltea.

Egy nagy csomag 40 kr., egy kis cso-
mag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használ-
tak a fentebb felsorolt betegségeknek.

Valódi minőségben kapható a készítő,
Molnár Lipót gyógyszerésznél **Kassán**.
S.-A.-Ujhelyben: Widder Gyula, Buday
Ákos és Kincsesy Péter gyógyszerárakban.

Van

utánzott „TOKAJI COGNAC.” Ezek ugyan nagyon olcsók, de ép oly roz-
szak és így még a legkisebb összeget sem érik meg. — Eme értéktelen
utánzatok könnyen felismerhetők, mert:

1) nem az egyedüli és csakis Tokajban létező

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL származnak,

2) ezen **TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEI** nincsenek ellátva.

BEJEGYZETT
AZ ELSŐ TOKAJI

VÉDJEJYE
COGNAC-GYARNAK

TOKAJBAN.

Valódi csakis

TOKAJI COGNAC TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEL

AZ ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL, TOKAJBAN

a mely 1893—1894. évben, mint hiteles közjegyzői okirat bizonyítja
725,130 liter bort dolgozott fel.

Fenti eredeti Tokaji Cognac kapható: minden nagyobb fűszer- és
csemege-kereskedésben és gyógyszerárakban.

KÓTITS LASZLÓ

KOCSIGYÁRTÓ

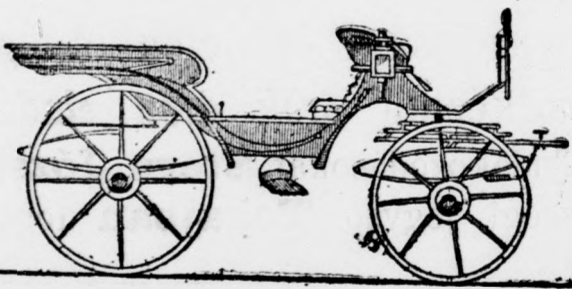
S.-A.-UJHELYT.

(Rákóczi-utca.)

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy helyben
a Rákóczi-utczában levő

kocsigyártó műhelyemben

mindenféle kocsikból nagy választékot tartok raktáron és a gazdálkodáshoz
szükséges **könnyű** és **nehéz szekereket** a **legjutányosabb** árak
mellett árusítom. Viselt kocsikat becserelek.

Megrendeléseket és javításokat a legrövidebb
idő alatt pontosan teljesítek és üzletemből kikerült
munkákért kezeséget vállalok.

Gyártmányaim kitűnőségéről, több kiállításon
nyert érmeim tanuskodnak, miért is a nagyérdemű
közönség becses pártfogását tisztelettel kérem.

KÓTITS LÁSZLÓ.

Szártalan és nyomban szárado

Ca 10 l Mtr.
1 Ko
1 frt 50 kr.

Csak 1/2 s 1 kilcs
üvegekben fekete
képpel
és védjeggyel

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Jelhetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt i használtat-
zanak, mivel a **kellmetlen szag** és a lassú, ragadós száradás,
mely az olajfestékek és az olajtaknak sajátja, **elkerülte**.
Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti
a mázolást. A palló nedves tárgygyal feltörülhető, anélkül hogy
elvezetné fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk,
sárgasbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olaj
festék fűdi be a pallót a egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt
alkalmazható régi vagy új pallóra Teljesen befűd minden
foltot, korábbi mázolást stb; van azután

tiszta fénylakk (színezetlen)
új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különbösen
parketre olajfestékekkel már bemázolt egészen új pallókra való.
Csak fényt ad, ennél fogva nem fűdi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzetmtr. (két középna-
gyasú szobára való) 5 frt. 90 kr., vagy 9 1/2 márká.
A közvetlen megrendelések minden városban, ahol
raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prosp-
ektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék
ősi vigyázni a cégre a a gyári jegyre, mivel ezt a több mint
250 éve létező gyártmányt sokfelé utánazzák és hamisítják,
sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőség-
ben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártó.
Prága, K. Berlin.

Valódi minőségben csakis **Malártsik György** fűszer- és
vegyes kereskedésében kapható S.-A.-Ujhelyt.

A még eddig felülmulhatatlan Malártsik-féle csász. és kir. kizárólag szabadalmazott

PATKÁNYIRTÓ-POGÁCSA

a legbiztosabb szer patkányok és egerek kiirtására. Ára csomagonként 15 és 30 kr. Vizszontelárusítóknak 40 kis és 20 nagy csomagból álló
postaküldeményt 8 frt 30 kr-ért bérmentve szállítok. Próbaképen 2 nagy — vagy 5 nagy csomag — 80 kr — illetve 1 frt 90 kr-ért előre beküldése
mellett portmentes küldéssel megrendelhető:

Malártsik György a cs. és kir. oszt.-magyar kiz. szab. tulajdonosánál **S.-A.-Ujhely.**

Fő-raktár S.-A.-Ujhelyben: Widder Gyula ur gyógyszerárakban. **Raktárak S.-A.-Ujhelyben:** Kornstein Ignác,
Fischer Hani és Klein Albert urak kereskedéseiben. **Sárospatakon:** Pavletits György; **Király-Helmecen:** Pauliczky Gusztáv; **Sze-
rencsen:** Altmann Mihály; **Tokajban:** Olay Lajos; **N.-Mihályban:** Garfunkel Náthán, Marmorstein Jenő; **Homonnán:** Hossza
Gyula, Szekerák Aladár; **Magyar-Izsépen:** Schrenck Ferenc; **Tarcalon:** Lázár Gyula; **Abauj-Szántón:** Soóváry Kálmán;
A.-Szepsiben: Schwartz Á. gyógyt.; **Kassán:** Kuhlmann Nándor, Póltz Nándor, Víz Domokos, Záh és Szakmáry; **Eperjesen:**
Bein Simon, Luchs Ede, Holenia L.; **Iglón:** Pollák Simon; **Löcsén:** Patz Emil; **Miskolcson:** Máhr Károly, Merkl Gyula. Bunsch
Béla, Gottfried Sámuel; **Mező-Kövesden:** Rusznyák Márton; **Nyiregyházán:** Blau Mór, Hoffman Adolf, Hibján S. utódai uraknál,
valamint **Ausztria Magyarország** minden gyógytárában, fűszer- vas- és gyógyáru kereskedésében. — **Magyarországi nagybani
főraktárak Budapesten:** Brázy Kálmán nagykereskedésében, Muzeum-körut. Török Józsefgyógytárakban, Király-utca 12. sz. Egger
J. gyógytárakban, Váci-körut 17. sz.

A „MISKOLCZI HITELINTÉZET“ áru- és terményraktáiraiban
az ez ideig

IV-ik évi gyapju-vásár

beraktározással egybekötve
1896. évi június hó 10-ik napján tartatik.

Részletes felvilágosítással szívesen szolgál

a „Miskolczi hitelintézet“ részvénytársaság
igazgatósága.

(Utánnomat nem díjaztatik.)

JÁRVÁNYMENTES HELY.

KLIMATICUS GYÓGYHELY ÉS HIDEG-
VIZGYÓGYINTÉZET.

Remek, szép hegyes fekvéssel, kiránduló helyek-
kel és sétányokkal.

GYÓGYESZKÖZÖK

ivókúra, Stefánia forrás kitűnő alkalikus
ásványvize, továbbá vasas és szén-
savas fürdője, hidegvizkúra, fris-
sen fejt- és aludtjei,
massage és villanyos
kúra.

SZOLYVA-HÁRSFALVA.

Állandó fürdőorvos.

IDÉNY:

májustól októberig.

Gyógyjavallatok:

légschurut, különösen tüdőbántal-
makról, vészegényesség, sápkór, emésztő-
szervi bajokról, szívdobogás, máj-, lép-,
aranyér-, és női betegségeknél, görvélykór,
rheumánál.

Kitűnő ellátás és lakás.

Prospectussal és egyéb felvilágosítással szívesen szolgál

A fürdőigazgatóság.

KÉT VENDÉGLŐ

Gyógyszertár.

A magyar általános kőszénbánya részvénytársulat

Budapest, V., Erzsébet tér 19.

a közeledő

CSÉPLÉSI IDÉNYRE

különös figyelmébe ajánlja

a t. cz. gatdalkodóknak, valamint gőzmalmosoknak, szeszgyárosoknak,
tégla- és mészégetőknek és egyéb iparvállalatoknak kazán és szoba-
fűtéshez kiválóan alkalmas

akna-, cséplési koczka és darabos szenét

királdi és sajtó-szent-péteri bányáiból legjutányosabb áron, egész
kocsirakományokban, minden állomásra szállítva.

Képviselő: BRÓDY SÁNDOR urnál UNGVÁRON.

A Bpesti „Nádor“ gyógyszer-tár nélkü-
lözhetlen gyógyszerrei.

Köhögéssnél, rekedétségnél, elnyálkásodásnál, a
torok és légzési szervek minden bajainál:

Egger mellpastillái

1 doboz 25 kr. és 50 kr.

mely számos eredméllyel lett kitüntetve.

Mindenféle gyomorhajóknál ajánlatos:

Egger szódapastillái

1 doboz 30 kr.

Enyhe vértisztító és gyomorerosító hatásának
elismert feülmulhatatlan szer székrekedésnél:

Egger Cascara Sagrada Pastillái

1 üveg ára 50 kr.

Felülmul minden ez ideig használatban álló csuka-
máj olaj készítményeket, szagtalan kellemes ízű, könnyű
emészthetőségű kitűnő táp és gyógyerejű az

Egger-féle Csukamáj Emulsió

próba üveg 35 kr. egy üveg 70 kr.

Az arcbőr üdeségének előmozdítására és fen-
tartására teljesen ártatlan anyagokból előállított, máj-
foltok, szeplő s az arcbőr mindennemű kitérészei ellen
legsikeresebben használható az

Egger Párisi Crème

próba tégely 50 kr. egy tégely 1 frt.

Nélkülözhetetlen szer dohányzóknak, a száznak
igen jó ízű és a leheletnek fölöttébb kellemes szagot
kölesönöz az

Egger Royal Cachau

próba boríték 15 kr. 10 boríték 1 frt.

Kaphatók minden gyógyszer-tárban, S.-A.-Ujhely-
ben: **Widder Gyula**, **Kincsesy Péter** és **Cs. Buday Akos** urak gyógyszer-tárjaiban, valamint **Egger A. fiai** „Nádor“ gyógyszer-tárjában Budapest, váci-
kört 7. sz.

**Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.**

Ezen hirneves háziszser ellentállt az idő megpróbá-
lásának, mert már több mint 25 év óta megbízható,
fájdalomcsillapító bedörzsölésésként alkalmazták közs-
vény-nél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűlések-nél
és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrab-
ban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller gya-
korta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos
szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy
háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és
1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-
tárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógy-
szerésznél Budapestben. Bevásárlás alkalmával igen
óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű
utánezat van forgalomban. Ki nem akar
megkárosodni, az minden egyes üveget
„Horgony“ védjegy nélkül mint nem valódit
utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók,
Badelstadt (Thüringia).

Visk-Várhegy

gyógyfürdő Máramaros megyében, égvé-
nyes-, sós-, vasas-, valamint szulfátos
vasas savanyuvizforrásokkal és hideg-
vizgyógyintézettel. Vérszegénység, hu-
rutos bántalmak, női bajok, aranyér
ellen régi jó hirnevű, olcsó, kitűnő le-
vegőjű gyógyhely. Prospektus kapható a
fürdőből, vagy **dr. LENGYEL ALAJOS**
budapesti orvos, tulajdonos és igazgató-
tól, VI. Váci-kört, 43. szám.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-kört
63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzseplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, továbbá járgány-
seplőgépek, tisztító-rosták, kon-
kolyozók, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénagyűjtők.

„COLUMBIA“ legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, réparágók, kukorica-
morzsolók, daráló, őrlő-malmok.

Egyetemes aczel-ekék
és minden egyéb

2 és 3 vasu ekék
gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kiadatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Szegényli magát

általános ismert és kedvelt

Vértess gyógyisz. Lugosi arczkenőcse

által. Ezen arczkenőcs a legjobb szer a máj-
foltok, szeplők, bőrtakák, pattanások, ugymint
minden más bőrtisztatlanság eltávolítására.
Egy adag 60 kr., 1 frt és 2 frt. — 2 frt 20 kr.
előleges beküldése ellen 1 nagy, vagy 2
kisebb adag bérmentesen küldetik.

Továbbá ajánlatnak a „Sas-gyógytár“ világhírű gyógyszerrei u. m.: Dr. Heuffel-féle
gyomor-eszencia, Dr. Heuffel-féle vértisztító labdacok, Bánati növény-nedv, Herkules-
fürdői közsvényesz, Injectio és capsules végétales stb.

Kapható .-A.-Ujhelyben: **WIDDER GY.** úr gyógytárjában, valamint közvetlenül:
VÉRTES LAJOS, Sas-gyógytárjában, Lugoson 465. sz.

és erőteljes szakáll leggyorsabban és leg-
biztosabban nyerhető

Dr. Heuffel-féle bajusznövesztő pomádéval.

Ezen teljesen ártalmatl. szerekből készült
pomádé által a legrövidebb idő alatt még 16
éves ifjak is, gyönyörű bajuszt és dús
szakállt nyernek.

1/2 adag 1 frt 25 kr., egy egész adag 2 frt.
— 2 frt 20 kr. előleges beküldése ellen 1
egész adag bérmentesen küldetik.

**VÉGHLESI
VERA FORRÁS**

Hazánk
legtisztább, legolcsóbb és
legjobb szénsavdús, égvényes
SAVANYUVIZE.

Páratlanak ismert égvényes-kénes sa-
vanyuviz, hatalmas gyógyszer **idült lég-
cső-, üdő-, gyomor-, bél- és hólyag-
hurutban, huykó- és fővénykórban.**

Országszerte ismert és használt üdítő ital, s
mint ilyen

különösen ajánlható a

**PARÁDI
SAVANYUVIZ**

ott a hol az ivóvíz rosz, vagy a hol gerjes
és járványos betegségek uralkodni
szoktak.

Kizárlagos raktár S.-A.-Ujhely részére:

MALÁRTSIK GYÖRGY

fűszer-, csemege-, gyarmatárú és ásványvíz
kereskedésében.

